

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Diktatura in gospodarstvo.

Avtoritarna (diktatorsko vladana) država se kaj rada ponaša, da vse zna in vse zmore. Torej nekaka utelešena vsemogočnost. V luči dejanj pa se ta domišljena vsemogočnost reducira (zmanjša) na mero, ki je bolj podobna slabotni nemoči ko pa mogočnosti. To velja osobito za področje, kjer so ljudje od obljube delujočih diktatorjev pričakovali največ moči in pomoči: to je gospodarsko področje. Vprav tukaj je diktatorstvo razočaralo ljudi, ker se je izkazalo za veliko nesposobnejše, kakor je demokracija. O komunističnem diktatorstvu ni treba posebej govoriti, ker se njegovi gospodarski uspehi kažejo v Rusiji v najžalostnejši luči: v popolnem osiromašenju ljudstva, ki se je v preteklih zimih stopnjevalo do strašnega gladu milijonov. Rajši spregovorimo o nacionalističnem diktatorstvu.

V Italiji.

Mussolini vodi gospodarstvo Italije po lastni glavi in lastni volji. Pritiska kapitaliste, da bi znižali obrestno mero. Pritiska lastnike zemlje in hiš, da bi znižali najemnino. Pritiska delavce, da bi znižal plače. Pritiska proizvajalce, da bi znižal cene. Znižuje plače

S konference zunanjih ministrov Male antante v Bukarešti. V ospredju naš zunanji minister B. Jevtič.

uradnikom bolj, ko se to dogaja v katerikoli drugi evropski državi. Kljub vsem tem naporom se mu ni posrečilo popraviti gospodarsko stanje Italije. Gospodarska in finančna kriza je vedno hujša. Fašističnemu voditelju ni toliko do tega, da bi gospodarsko pezo, ki leži na ljudstvu, olajšal, kakor do tega, da vzdržuje med množico zaupanje v fašizem. Vsled tega teži za tem, da zaposli čim največ brezposelnih v javnih delih, ki težko obremenjujejo državno blagajno. Jako težko breme za italijansko državo kaso so tudi veliki stroški za oboroževanje, ker je treba vzdrževati ne samo redno vojsko, marveč tudi fašistično milico.

Italiji preti nevarnost, da se zruši pod težo ogromnih stroškov, ki jih je državi naprtil fašistični režim. V svojem govoru v parlamentu je Mussolini sam priznal, da znaša deficit italijanskega državnega proračuna 4 milijarde lir. Dostavil je, da italijanski izvoz vedno bolj pada. Leta 1928 je še znašal 22 milijard, lani pa samo 7 milijard. Za Italijo, ki je uboga na zemskih zakladih in na kapitalu, pa je izvozna trgovina življenjskega pomena, ker le tako pride država do deviz, ki so ji potrebne za nabavo potrebščin. K deficitu v državnem proračunu je še treba prišteti 27 milijard državnega dolga, ki ga je napravil fašistični režim tekom zadnjih 7 let in pa 37 milijard obveznosti, ki jih je ta režim naložil na rame italijanskim davkoplačevalcem. Tako imamo popolno sliko fašističnega gospodarskega diktatorstva: sliko jako velike in težke gospodarske in finančne stiske, kakršna menda ne tlači kakšno drugo velesilo.

V Nemčiji.

Kakšen je gospodarski in finančni položaj Nemčije, javno dokazuje moratorij (odlog) za odplačila zasebnih obveznosti v inozemstvu, ki 1. julija nastopi v popolnosti. Kako je z nemško valuto, se vidi iz dejstva, da je bilo početkom junija 1934 — 5 milijard 442 milijonov mark, ki so v obtoku, kritih samo s 120.6 milijonov v zlatu in devizah, kritje torej znaša samo še 3.4%. Ko so narodni socialisti vzeli državno oblast v svoje roke, pa je to kritje znašalo 923 milijonov državnih mark — najboljša ilustracija (obsvetlitev) hitlerjevske finančne in gospodarske politike. Dne 1. julija bo imela Nemčija v blagajni samo še za 80 milijonov mark zlata. Narodno-socialisti-

čni kolovodje ne najdejo dovolj objektivnih in psovalnih besed za Avstrijo, ki je baje na robu gospodarskega propada. Dejanstvenost pa je drugačnana. Dočim je nemška marka, kakor rečeno, krita samo s 3.4%, znaša kritje avstrijskega šilinga, ki ga je v novčaničnem prometu 1106 milijonov, 280 milijonov (28.6%). Tega dejstva ne morejo zbrisati in njegovega pomena zmanjšati vse narodno-socialistične bombe, ki pokajo v Avstriji.

Gospodarstvo Nemčije se bliža katastrofi. Narodni socializem se ponaša pred svetom, da je zelo skrčil število brezposelnih. V resnici pa je ta oskrba z delom zahtevala do sedaj nad 4 milijarde mark kreditov, ki nimajo nobene kritje. Nastopil je že prvi stadij (stanje) inflacije: porast draginje — porast papirnatega denarja, ki je v obtoku. Ta razvoj navzdol bo šel dalje, ako se ne bode sedanjim gospodarjem Nemčije posrečilo zaustaviti usodepolno padanje nemškega izvoza. Od leta 1931 do 1933 je preostanek zunanje trgovine padel od 2.7 milijard na 668 milijonov mark. Leta 1933 je znašal prebitok 6 milijonov mark, letos pa je v prvih 3 mesecih uvoz za 178 milijonov večji kot izvoz. Če gre tako naprej celoletno, bo trgovinska bilanca izkazala 427 milijonov mark primanjkljaja. To so usodne številke, če se pomisli, da je 7. del nemškega prebivalstva v svoji eksistenci odvisen od izvoza. Tega ne

Avstrijski varnostni minister Fey (levo) v Budimpešti.

soglasja med izvozom in uvozom je v veliki meri kriv rastoči uvoz surovin za oboroževalne namene.

Hitlerjevski mogočniki razsipavajo državni denar za vzdrževanje političnega aparata, za vzdrževanje milijonov četnikov, ki so dnevno v službi, za demagoško propagando (agitacijo) in zlasti za neprestano tajno oboroževanje napadalnih oddelkov, ki štejejo več milijonov članov, kateri so dobro oboroženi. To so »izredni izdatki«, ki jih mora država plačati za stranko, katera sebe istoveti z državo. Tako prevladuje politika nad gospodarstvom. Če bo šlo tako naprej (in pri nacionalistični diktaturi ni kaj drugega pričakovati), če se bodo še dalje trošili mili-

joni za strankino demagogijo, za napolnitev orožaren in za zadovoljitev rastočih vojaških potrebščin, tudi napovedani moratorij, ki je drugi delni konkurz, Nemčije ne bo rešil. Prvi se je dogodil pred enim letom, ko so s takozvanim Hooverjevimi moratorijem bila odložena odplačila nemških državnih dolgov. Narodni socializem se je izkazal kot destruktiven (razruševalen) činitelj ne samo na političnem, marveč tudi na gospodarskem polju, ki hoče stroške svojega razsipavanja naložiti kot breme inozemskim upnikom, kateri so v zaupanju na dano besedo posojali svoj denar nemškemu gospodarstvu.

V NAŠI DRŽAVI.

Francoski zunanji minister Barthou se je pripeljal v Beograd dne 23. junija in je ostal v naši prestolici do dne 26. junija.

Konkordat (pogodba) med našo državo in Vatikanom. Posvetitvi zagrebškega pomožnega škofa dr. Stepineca bodo prisostvovali vsi jugoslovanski škofje in se bo ob tej priliki pripeljal v Zagreb na posebno konferenco papežev nuncij Pellegrinetti iz Beograda. Konferenca bo trajala od 26. do 29. junija. Pellegrinetti bo podal ob tej priliki zbranim škofom poročilo o načrtu novega konkordata ali pogodbe med sv. Stolico in Beogradom. Med drugim bi naj konkordat uredil vprašanje ureditve avtonomije katoliške Cerkve v notrajni upravi z ozirom na materialno vzdrževanje duhovnikov. Slednje vprašanje bo urejeno tako, kakor je že pri nas med državo in pravoslavno cerkvijo. Katoliška verska uprava bi naj prejela od države gotov znesek, s katerim bi naj sama razpolagala.

V DRUGIH DRŽAVAH.

S posvetovanj zunanjih ministrov Male antante v Bukarešti. Zunanji ministri držav Male antante so imeli od 18. do 20. junija v romunski prestolici v Bukarešti štiri posvetovanja. Ob koncu omenjenih konferenc so bili izdani za javnost nekateri sklepi Male antante, ki se tičejo nastopa omenjenih treh držav proti spremembi obstoječih mirovnih pogodb, za obrambo svetovnega miru in proti povratku Habsburžanov

na avstrijski ali ogrski prestol. Mala zveza bo zastavila za bodoče vse svoje moči, da se konča razorožitvena konferenca zadovoljivo in ustrezajoče na vse strani. Pri gospodarski obnovi bo sodelovala Mala antanta v sporazumu z vsemi prizadetimi državami. Z zadovoljstvom so sprejeli na teh posvetovanjih na znanje obnovo diplomatskih odnošajev s sovjetsko Rusijo s strani Romunije in Čehoslovaške. Prihodnji sestanek Male antante bo meseca septembra v Ženevi ob priliki zasedanja Društva narodov. Predno je končal stalni svet Male antante svoje delo, je posetil Bukarešto francoski zunanji minister, ki je bil prisrčno sprejet ter pozdravljen od zunanjih ministrov Male zveze.

Georgijeva bolgarska vlada je začela nastopati z vsemi silami proti organizaciji makedonstvojučih. Mnogo voditeljev makedonstvojučih je že pod ključem, proti glavnim postojankam omenjene revolucionarne organizacije so bili odposlani vojaški oddelki in policija.

Iz nemirne Avstrije. Ukrepi Dollfussove vlade proti neprestanim napadom združenih hitlerjevcev, socialnih demokratov in komunistov se izvršujejo. Policija je napravila po Dunaju, Grazu in drugih mestih preiskave raznih prostorov, kjer so odkrili in zaplenili večje količine razstreliva. Preki soda na Dunaju in v Grazu izredno strogo sodita vsakega narodnega socialista in one aretirane osebe, na kojih stanovanju so našli večje količine razstreliva. Kljub vsem tem ukrepom vlade se nadaljuje strahovanje javnosti od strani hitlerjevcev. V minulem tednu je bilo po raznih avstrijskih mestih in krajih izvršenih 35 bombnih napadov.

njih delovanja, za časopisje itd. V teh zadevah mora obveljati geslo: »Kdor je Kristusov nasprotnik, je moj sovražnik.« Duhovniki ne smejo biti po besedi preroka Izaija »nemi psi, ki ne znajo lajati« (Iz. 56, 10). Duhovnika ne sme voditi bojazen, da bi se komu zameril. Njegova dolžnost je, da pouči ljudstvo o najvažnejših sodobnih vprašanjih. Pater Eymael je za svoje odkrite in zelo učinkovite besede žel splošno zahvalo, ki mu je bila od mnogih strani izražena tudi pismenim potom.

Toliko duhovnikov iz ene župnije! Številko duhovnikov, ki jih dajejo posamezne župnije, se sme smatrati kot merilo vere, vneme za božjo čast, krščanskega življenja v dotičnih krajih. So gotovo tudi socialne in gospodarske razmere, ki jih je treba pri sodbi o tem vzeti v poštev, vendar je duh poglavitno. Med župnije na svetu, ki dajejo katoliški cerkvi največ duhovnikov, spada župnija Martinengo v bergamski škofiji (v severni Italiji). Nedavno je v tej župniji stopilo troje novomašnikov pred oltar Gospodov. Ob tej priliki je poročal »Osservatore Romano« (vatikanski list), da je iz te župnije izšlo 120 oseb, ki še živijo in ki so se posvetile apostolskemu delu kot duhovniki, redovniki in redovnice. To je izredno veliko število za župnijo, ki šteje 7000 duš. Med duhovniki, ki izhajajo iz te župnije, je eden nadškof, 8 župnikov, 7 kaplanov, nekaj je rektorjev in priorjev v samostanih, nekaterim se kmalu določijo mesta v dušnem pastirstvu, nekateri pa se pripravljajo za apostolski poklic v bogoslovju in v samostanih. Res, vzgledna župnija!

Terezija Neumann je znana po vsem svetu. Po svojem stanu je preprosto kmečko dekle, ki stanuje pri svojih starših v Konnersreuthu na Bavarskem blizu čehoslovaške meje. Kljub svoji preprostosti je zaslovela po svetu. To pa radi čudovitih pojavov, ki se pojavljajo na njej. Nekateri jih tolmačijo kot nadnaravne, drugi — med njimi tudi dva slovenska zdravnikarja (dr. Breclj in dr. Matko) — kot naravne. Nam ni treba stopiti ne na eno in ne na drugo stran, dokler cerkvena oblast o tem ne izreče svoje sodbe. Dejansko stanje pa je to: Terezija Neumann se ob petkih v premišljevanju Gospodovega trpljenja zamakne, ima videnja, kri ji teče po glavi in drugih delih telesa, na njeni glavi in drugih udih se pojavijo znamenja Kristusovih ran. Od septembra 1927 ni ničesar jedla ali pila ter tudi zdaj ne je in ne pije ničesar, gre pa vsak dan k sv. obhajilu. Zadnji čas se o njej skoro ne piše več. Morda radi tega, ker bi ti čudoviti pojavi prenehali? Ne. Terezija Neumann ob petkih v zamaknjenosti doživlja Kristusovo trpljenje in smrt, kar je doseglo višči v velikem tednu letošnjega leta; pojavljajo se krvavljenja in znamenja Kristusovih ran, ne uživa ničesar, živeč samo od sv. obhajila. Če so časopisi o njej obmolknili, je temu vzrok ne prenehanje navedenih pojavov, marveč politične razmere v Nemčiji, ki so zanimanje za Terezijo Neumann potisnili v ozadje.

Prižnica in politika. Pretekli mesec je imel pater Ivan Eymael iz Kölna v Nemčiji pridige v mestni župni cerkvi v Gradcu. V svojih govorih, ki so vzbudili veliko zanimanje, se je dotaknil vseh modernih vprašanj. V enem svojih slovityh govorov je tudi razpravljalo o predmetu »prižnica in politika«. Poudaril je zlasti naslednje: Razširjeno je geslo: »Politika ne spada na prižni-

co.« To je res, pa tudi ni res. Res je, da malenkostne zadeve dnevne politike ne spadajo na prižnico. Ni pa res, da politika v obče ne bi spadala na prižnico. Kulturna (prosvetna) politika gotovo spada na prižnico. Ako gre za stvari, ki imajo neposredno ali posredno zvezo s krščansko vero in z življenjem, jih pridigar kot oznanjevalec božje besede ne sme in ne more puščati v nemar. Tu gre predvsem za vprašanje šole, vzgoje mladine; za svobodo cerkve in njenega delovanja v javnosti; za svobodo krščanskih — osobito prosvetnih in mladinskih društev in

Redovnik organizator †

Iz delovanja in življenja rajnega.

V frančiškanskem samostanu Matere Milosti v Mariboru je zatisnil v Gospodu oči po daljši bolezni g. duhovni svetnik p. Pavel Potočnik, ki je slovel po Sloveniji kot eden najbolj požrtvovalno ter uspešno delavnih duhovnikov na polju krščanskih organizacij.

Še mlad frančiškan se je oprijel v Novem mestu versko moralne vzgoje naše moške mladine. Bil je že tamkaj priljubljen voditelj dijaške Marijine družbe in raznih izvencerkvenih društev.

Koj po prihodu v Maribor se je podal s svojim organizatoričnim talentom na novo polje mladinske vzgoje z organizacijo Katoliške Omladine, katero je osnoval in ji posvetil vse svoje moči do mnogo prerane smrti. Znal je pritegniti v krog omladinske organizacije mestne osamljene fante iz obrtniškega ter delavskega stanu. Da bi dečki postali res iz veselja sinovi Cerkve in Marije, jih je pustil izvežbati v godbi na pihala, lok, tamburice ter v petju. P. Pavlova omladinska godba je znana že nekaj let v Mariboru in je bila pod njegovim vrhovnim vodstvom vsikdar pripravljena, da povzdigne cerkvene in izvencerkvene krščanske prireditve ter obhode.

Pokojni je ustanovil v Cvetlični ulici v Mariboru Omladinski dom, ki se je razvil v vsega priznanja vredno zabočišče ter vzgojevališče omladincev. — Njegova najsrčnejša želja, katere žalibog ni utegnil izpolniti zaradi prerane smrti, je bil dom za obrtniške vajence.

Poleg mladine so mu bili pri srcu tudi odrasli, katere je zbiral ter navduševal za izobrazbo po od njega osnovanih prosvetnih društvih na Košakih, v Krčevini ter v Melju. Po frančiškanski župniji je prosvetno delo tolikanj razmnožil ter ga poglobil, da je lahko sestavil za župnijo posebno zvezo prosvetnih društev.

Za vzdrževanje vseh v življenje poklicanih organizacij zunaj cerkve je skrbel z nabiranjem prostovoljnih darov, s prireditvami ter romanji. Obilna denarna sredstva so bila potrebna za nakup godbenih instrumentov, sekiric, za vzdrževanje prosvetnih prostorov, za nabavo društvenih zastav itd.

Na glasu dobrega govornika je bil ustanovitelj raznih cerkvenih organizacij, kakor: Apostolstva mož, Marijine družbe za matere in celo tajniške posle Katoliške akcije je vršil.

Rajni vladika dr. Karlin ga je imenoval za duhovnega svetnika in od kralja je prejel za narodobudno delovanje red sv. Save.

G. p. Pavel se je rodil dne 18. novembra 1880 pri Sv. Urbanu pri Ptujju. Leta 1901 je stopil v frančiškanski red, kjer je končal gimnazijske ter bogoslovne nauke in je bil posvečen l. 1905. Novo sv. mašo je pel v svoji rojstni fari Sv. Urbana.

Na jesen 1907 je bil nastavljen za učitelja na frančiškanski ljudski šoli v Novem mestu. Eno leto je deloval v Nazarju v Savinjski dolini in od leta 1921 v Mariboru, kjer ni bil samo organizator v cerkvi ter izven nje, ampak tudi kaplan, katehet in kurat v jetnišnici okrožnega sodišča.

Bil je goreč duhovnik, iskan govornik, bolj resne narave, ki je vplivala privlačno na mladino in na odrasle. Preobilno delo ter skrbi so mu nakopale mučno srčno bolezen, kateri je podlegel že v krepki moški dobi.

Zadnje spremstvo in slovo.

Obko priljubljenost ter spoštovanje, katerega je užival blagopokojni v življenju, je posebno lepo dokazal njegov pogreb, ki se je vršil dne 21. junija izpred bazilike Matere Milosti na frančiškansko pokopališče na Pobrežje. Pogrebne molitve v baziliki, med sprevedom in na pokopališču je opravil ob spremstvu gg. kanonikov, odličnih pp. frančiškanov, okoli 40 duhovnih sobratov in bogoslovcev mil. g. stolni prošt dr. Maks Vraber. Zadnje pot so posodila rajnemu poleg ljudskih množic vsa društva ter organizacije, kojih ustanovitelj in vodja je bil p. Pavel dokaj let, predstavniki mariborskega javnega življenja, šolska mladina iz Krčevine, osobje jetnišnice itd. Žalostinke je svirala omladinska godba. Ob od-

Slovenci, poznate sv. Cirila in Metoda?

Po imenu že, toda po delovanju gotovo ne dovolj! Zato vsem priporočamo, da s nabavijo knjigo »Sv. Ciril in Metod«, ki obsega 180 strani velikega formata in ima 42 slik, stane pa le 12 Din. Šole potrebujejo to knjigo, društva naj jo imajo na razpolago, cerkvene organizacije naj jo oddajajo od hiše do hiše! Gospodje duhovniki, moderna pridiga je — tisk, javno vas tu prosimo, da sodelujete! — Vsak narodnjak, če je res narodnjak, naj kupi to knjigo! — Naročila sprejema

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

prti grobnici je spregovoril poslovilne besede najprej g. prošt dr. M. Vraber, nato bivši poslanec in pokojnikov prijatelj Franjo Žebot, nazadnje v imenu učiteljstva krčevinske šole šolski vodja g. Cvetko. Rajni je deloval 12 let kot katehet na krčevinski šoli. Žalostinko so mu zapeli ganljivo krčevinski šolarji in zadnje slovo mu je odsvirala »Danica«.

Številni — številni spremljevalci na zadnji poti so se razšli z gorečo željo: Dobremu, požrtvovalno do zadnjega delujočemu g. p. Pavlu daj ljubi Bog zaslužen plačilo in ohranili ga bome v trajno hvaležnem ter častnem spominu!

R. I. P. I

Osebnosti.

Naš kralj Aleksander vlada 20 let. V nedeljo dne 24. junija je minulo 20 let, odkar je prevzel Nj. V. kralj Aleksander breme vladarja kot regent.

Svečana posvetitev zagrebškega novega pomožnega in obenem že bodočega nadškofa dr. Stepinca, o kateri poročamo tudi na drugem mestu, se je izvršila zadnje nedeljo nad vse svečano v Zagrebu. Zbrali so se skoro vsi jugoslovanski škofje in med temi tudi papežev odposlanec in beograjski nuncij Pellegrinetti. Posvetitev je izvršil zagrebški nadškof dr. A. Bauer ob asistenci sarajevskega nadškofa dr. Ivana Šariča in splitskega škofa dr. Bonafaiča. Lepe slovesnosti se je udeležilo nad 9000 ljudi.

Duhovniške spremembe in namestitve. Za provizorja k Sv. Duhu na Ostr. vrhu pride g. Vinko Holcman, dolgoletni kaplan v Laškem. Za provizorja k Sv. Antonu na Pohorju je imenovan g. Matko Krevh kaplan pri Mali Nedežli. Provizor pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini postane tamošnji g. kaplan Al. Sunčič. Prvič pridejo kot kaplani v dušno pastirstvo: Alojzij Bratuša za kaplana v Laško; Franc Križan v Griže; Franc Murko na Bizeljsko; Franc Pe-

čar na Videm ob Savi; Ludvik Prelog v Šmartno pri Velenju.

Za vodjo državnega tožilstva pa okrožnem sodišču v Mariboru je imenovan mesto vpokojenega dr. Jančiča g. dr. Matko Zorjan, ki je bil že namestnik šefa, odkar je bilo to mesto izpraznjeno. Častitamo!

Izpit za vodstvo zasebnih trsnic. V smislu pravilnika o opravljanju praktičnega izpita za vodstvo zasebnih trsnic so položili dne 14. aprila t. l. z dobrim uspehom izpit sledeči gospodje: Breznik Anton, oskrbnik, Kovača vas pri Slov. Bistrici; Čeh Janez, posestnik, Trnovska vas 57, p. Sv. Bolfenk v Slov. goricah; Horvat Martin, posestnik, Juršinci pri Ptujju; Vodenik Pavel, posestnik, Slov. Konjice; Obrul Franc, posestnik, Čadram pri Oplotnici; Rataj Ivan, posestnik, Slov. Bistrica; Berlič Anton, vinogradni upravitelj, Ritoznoj pri Slov. Bistrici; Črešner Josip, posestniški sin, Malahornja vas, pošta Oplotnica.

Nesreče.

Posestnik pogorel. V Kotljah na Koroškem je uničil ogenj posestniku Pavlu Svetini gospodarsko poslopje in hišo. Rešili so živino ter hišno opremo. Zadnji požar je bil v Kotljah tekoma pol leta že četrti.

Strela je ubila v dveh dnevih 3 ljudi. Med hudo nevihto ter udari strele se zatekli delavci zaposleni na cestni Ivanjkovci—Stenovo, pod listnjak vi-

Mrliškim oglednikom!

Ker želimo razprodati dosedanjo zalogo tiskovin za mrliške oglednike, dajamo vsem 30% popusta, dokler traja zaloga.

Tiskarna sv. Cčila v Mariboru.

ničarije gospe Martinčeve iz Ormoža. V listnjak, ki je v Strezetini blizu Ivanjkovcev, je udarila strela. Ubila je pri priči Andreja Javšovca iz Štrigove, stanujočega v Litmerku in očeta petih otrok. Druga smrtna žrtev istega udara strele je Leopold Kolarič iz Ižakovcev, oče štirih otrok. Druga dva delavca, ki sta vedrila skupno z ubitima, je strela le neznatno oplazila. Strela je seve tudi užgala listnjak, ki je pogorel. Na Mali Libanji pri Ivanjkovcih se je odpravil posestnik Martin Lesjak z vozom po suho krmo na travnik. Nankrat zabliske iz oblaka, strela švigne in ubije ubogega Martina. Na istem kraju in tekem dveh dni je zahteval udar strele 3 smrtno žrtve očetov družin z majhno ter nepreskrbljeno deco.

Otrok hudo ponesrečil. Pod voz sena je zašel 4letni Vinček Kokolj, sin posestnika v Dornovi pod Ptujem. S smrtno nevarnimi poškodbami na glavi so spravili otroka v bolnico v Ptuj.

Silno neurje nad okolico Ptuja. Dne 20. junija popoldne je divjalo po okolici Ptuja neurje z nalivom in točo. Uničeni so poljski pridelki, vinogradi in sadonosniki. Česar ni zbila ter oklestila toča, so zasuli z blatom neurniki. Prav posebno hudo so prizadete župnije: Sv. Bolfank, Sv. Andraž, Sv. Lovrenc, Sv. Urban in Polenšak.

Usodepolno srečanje avtomobila in kolesarja. 20letni posestnikov sin Fr. Jurgelj iz Jurkloštra se je vračal v noči na kolesu iz Rimskih toplic v Jurklošter. Med potjo je prehitel na cesti z lesom naložen voz, ki je stal na me-

stu. Istočasno je privozil iz nasprotni strani neki avtomobil brez luči, trčil je v kolesarja, ga podrl na tla in mu zdrobil kolo. Jurgelj si je zlomil levo roko ter se poškodoval tako po celem telesu, da so ga prepeljali v celjsko bolnico.

Otrok utonil v gnojnici. V Logu pri Brezovici v ljubljanski okolici je utonila v gnojnici 20mesečna Francka, hčerkica posestnika Franca Pezdirja.

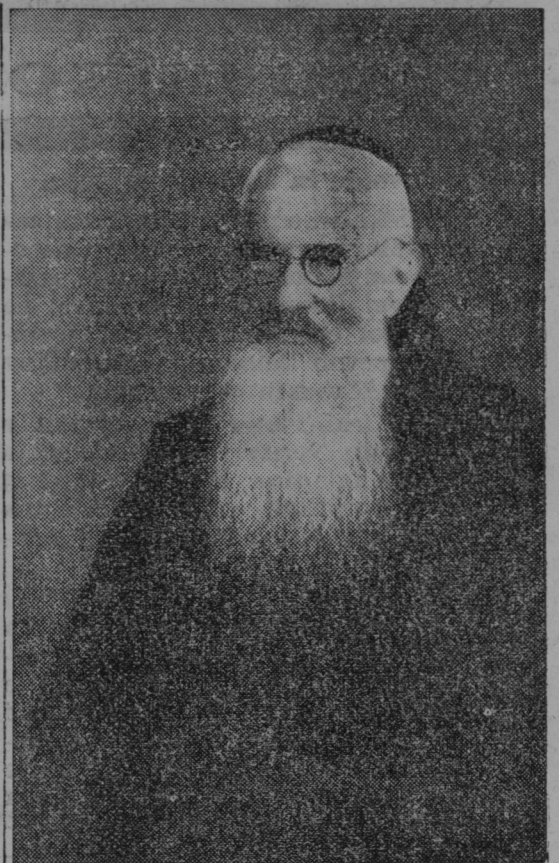
Padel z lipe in se ubil. Pri obiranju cvetja je padel z lipe na Rakovniku pri Ljubljani 13letni Lojzek Hribar iz Ljubljane ter se ubil dne 19. junija.

Padla s črešnje in se ubila. V vasi Selo pri Moravčah na Kranjskem je padla s črešnje in se ubila 21letna žena Ivana Peterka.

Smrtna nesreča dveh slovenskih rudarjev. V rudniku Sisevac pri Paračnu v Srbiji sta se zadušila vsled strupenih plinov dva slovenska rudarja. Franc Stopar, doma iz okolice Litije, je zašel po rovih in stopil v stranski rov, ki je bil zaprt, ker so se zbirali v njem strupeni plini. Stopar se je zgrudil takoj onesveščen in ravnotako njegov tovariš Ivan Živčić, doma iz Slivnice pri Celju, ki je hotel Stoparja opozoriti na nevarnost. Drugi rudarji so spogrešili preporno oba tovariša, katera so spravili iz rova že mrtva.

Dva požara na Kranjskem. Na Miljah pri Kranju je pogorela zidana, a s slamo krita hiša posestnika Franca Kozelja. V hiši sta stanovala 86letni brat posestnika Kozelja in njegova sestra Mica. Gospodar Kozelj ima svojo domačijo nekoliko niže od pogorišča. V Gradcu pri Litiji je upepelil ogenj dvojni kozolec posestnika in krčmarja g. Franca Keržana.

Dve hudi letalski nesreči. Zadnje nedeljo dne 24. junija se je vršila v Zagrebu na letališču blagoslovitev letala, katerega je zgradil mladi Zagrebčan Paskijevič. Svečanost zagrebskega

Franciškán p. Elekt Hamler bo slavil pri Sv. Trojici v Slov. goricah na Petrovo zlato sv. maša

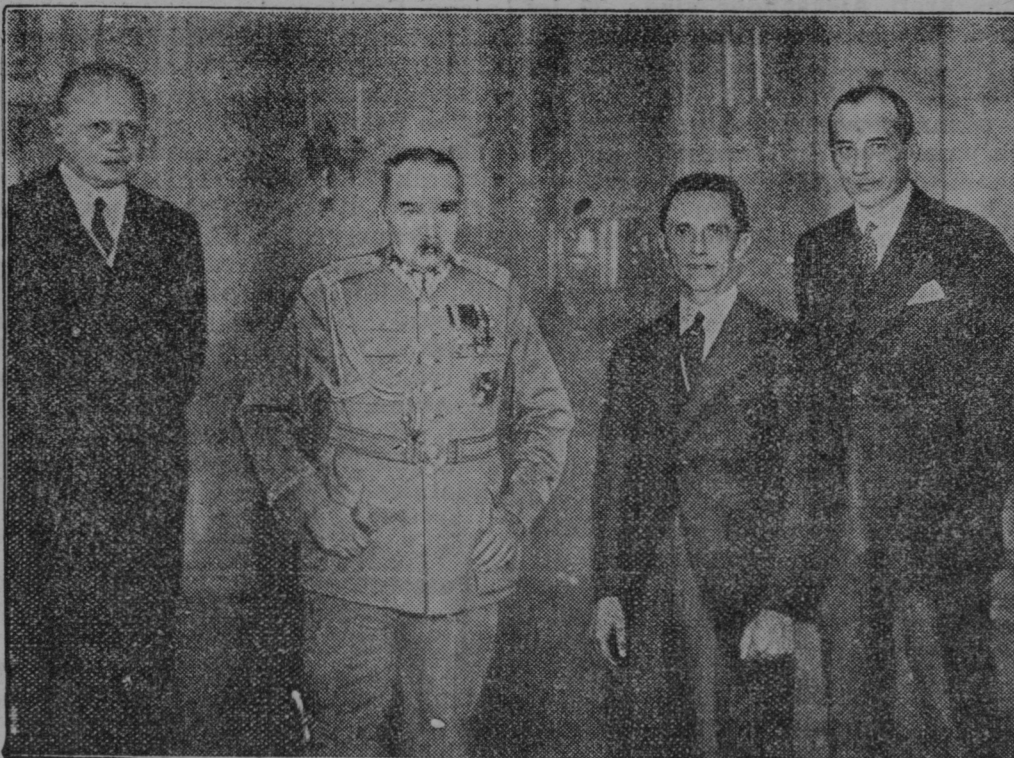
letalskega društva ali aerokluba so počastili tudi drugi bratski klubi s svojimi letali. Zbrana letala so izvajala ob navzočnosti več tisočglave množice letalske posebnosti in umetnosti. Med izvajanjem drznih letalskih vaj je tresčilo ljubljansko letalo »Lojze« z višine 300 m na tla. Pilot Janko Colnar, doma iz Radovljice in star 35 let, se je ubil. Colnar je bil že med svetovno vojno pilot in je služil v našem letalstvu do leta 1923. — Isto nedeljo popoldne je bila prireditev našega civilnega letalstva tudi v Osijeku. Ob 16.15 je zavozilo letalo »Teodora«, katerega je vodil pilot Jaklič, med zbrano občinstvo in je bilo več oseb hudo ranjenih.

Oblak se je utrgal dne 22. junija t. l. nad Sarajevom. Naliv je napravil mesto 2 milijona Din štode.

Razne novice.

Spominsko ploščo so odkrili z vsemi slovesnostmi v nedeljo dne 24. junija v Bukovju, župnija Frankolovo, kot spomin na 80letnico rojstva tamošnjega rojaka profesorja Antona Bezenška. Gospod Bezenšek se je rodil l. 1879 v Bukovju, deloval je v bolgarski prestolici Sofiji. Bil je kulturni posredovalec med Slovenci ter Bolgari in oče jugoslovanske stenografije ali brzopisa. Bezenšek je spisal prav poljudno knjigo o Srbih in Bolgarih in prvo bolgarsko slovnico za Slovence. Slovesnosti odkritja spominske plošče so se udeležili tudi odlični Bolgari iz Sofije.

Poseben vlak Ljubljančanov pod vodstvom svojega župana dr. Puca je posetil zadnje nedeljo Maribor, kjer so bili slovesno ter pristrčno sprejeti na kolodvoru ter pogoščeni v kazinski dvorani. Izletniki so obiskali v skupinah Pohorje, Slovenske gorice, Falo in

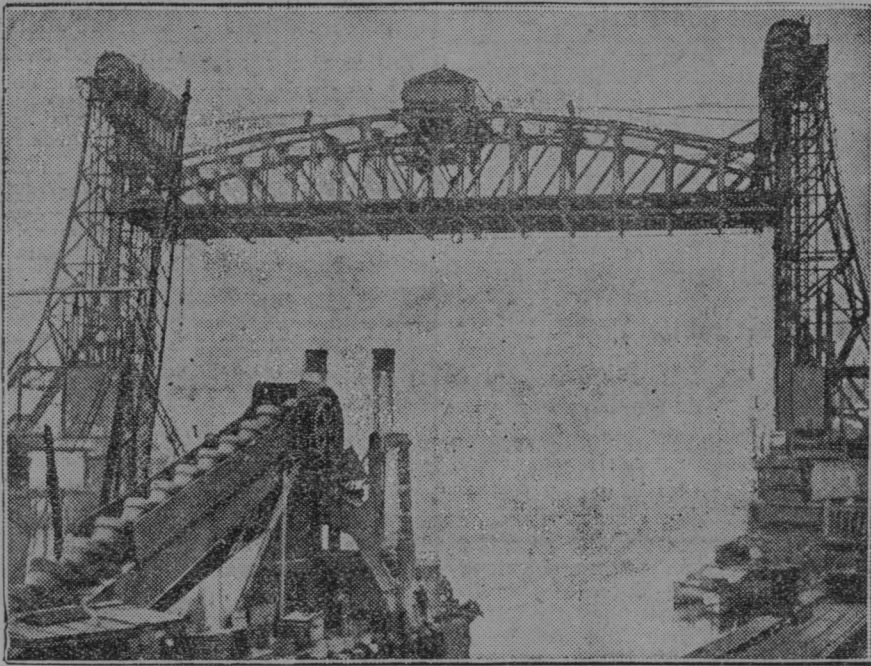
Nemški propagandni minister dr. Göbbels je obiskal poljskega maršala Pilsudskega. Na sliki so od leve proti desni: nemški poslanik v Varšavi Moltke, maršal Pilsudski, dr. Göbbels in poljski zunanji minister Beck

Ruše. Dobrodošli ljubljanski gostje so se odpeljali proti večeru zadovoljni in vzradoščeni nazaj v Ljubljano.

Najdeno truplo vtopljenca. Zadnjič smo poročali o smrtni nesreči pri zabijanju pilotov nad mestom pri Sv. Jakobu ob Savi, kjer je padel v naraslo Savo 37letni delavec Valentin Snoj, doma iz Brinj pri Dolskem. Pri padcu v Savo se je najbrže na glavi poškodoval, ko je zadel ob rob čolna, tako da je nezavesten prišel pod vodo in utonil. Trupla takrat kljub vestnemu iskanju niso mogli najti. V sredo dne 20. junija pa je neki berač opozoril orožnika, da je Sava na ovinku naplavila utopljenca. V njem so takoj spoznali ponesrečenega delavca Snoja.

Zdrava vzgoja duše in telesa. V dominikansko semenišče v Bolu na otoku Braču se bodo sprejeli dijaki, ki se hočejo posvetiti Bogu

v dominikanskemu redu. V srednješolski internat pa dijaki, ki želijo prejeti čim temeljitejšo klasično izobrazbo in zaščito od pokvarjenega vpliva ulice. Eni in drugi obiskujejo notranjo klasično gimnazijo s pravom javnosti, katera ima dosedaj štiri nižje razrede, a skoro se bo poskrbelo, da se dopolni cela gimnazija. Zdravstvene prilike zavoda so naravnost odlične, ker sta obe stavbi (zavod in šola) nameščeni na malem polutoku, kjer ni niti prahu niti dima, obkroženi od treh strani z morjem in krasnimi plažami po sredi vrta zasajena s cvetjem, palmami in drevjem. Zavod ima lastno igrališče in kopališče, dve ladji, motorni čoln in 10 gondol za izlete po morju, ter imajo dijaki vse potrebno za odmor in zabavo. Dijaki se učijo pod nadzorstvom in vodstvom učiteljev, ki skrbijo, da jim osigurajo čim boljši uspeh v nauku. Zaradi splošne izobrazbe se dijaki internata bavijo z glasbo, petjem, prirejevanjem akademij, društvenih

Prvi most, ki se da dvigniti, so dogotovili pri Newportu preko reke Tees na Angleškem. Most je širok 18 m, prostor za vozila 11.60 m in oba hodnika za pešce vsak po 2.75 m. Stolpa ob straneh sta visoka 47.7 m in znaša dvigalna višina 36.5 m.

Nov orjaški most.

Severnoameriško vlemesto San Francisco leži ob koncu polotoka in je oddaljeno od sosednjega industrijskega mesta Oakland nad 7 km. Osebni promet med obema mestoma je oskrboval do sedaj brod in tega bo zamenjal v bodoče velikanski most. Stroški za že pričeti most so preračunani na 108 milijonov dolarjev in bo zaposlenih 12 tisoč delavcev. Most bo dolg 10 km in njegov najdaljši lok bo meril na dolžino 700 m. Stolpi, na katerih bo visel ta veliki most, bodo štrleli iznad vode 180 m. Most, ki bode zgrajen za železnico, avtomobile in pešce, bo 80 m nad vodno površino in

Januš Golec:

25. nadaljevanje.

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

V prometu kratkem času so se pojavile na Murskem polju radgonske čete, poveljnik gradu v Gradcu, Rabatta, se je upal s svojim oddelkom v Ptuj. Da, celo hrvaški ban, general Balfy, je bil pripravljen, da očisti roparjev Medžimurje. Od vseh strani so pričeli pogoni za ostanki Krucev, ki so se še skušali obdržati v Čakovcu. Pri Razkrižju so si zgradili Kruci most preko Mure, tega so jim razdrli ter skurili veržejski strelci. Krucevska krdela so bila povsem odrezana. Brez odpora so jih pobijali ter vesili, ker ječnikom niso prizanašali.

Prepozno došla in pravzaprav nepotrebna gosposka pomoč je bila Muropoljcem celo v nadlego. Veržejci so itak zavzeli po zmagi pod Jeruzalemom Moto, Razkrižje in Branek, kjer so hranili Kruci svoj plen. Kmečki zmagovalci bi pravičnejše razdelili Muropoljcem oropano in deloma zopet pridobljeno blago, nego bi to storila gospoda, ki si je lastila znaten del plena. Samoobjestno nastopanje Radgončanov

ter Gračanov je silno razljutilo Ropoša. V prepiru za pravico do delitve Krucem odvzetega blaga je prišlo tako daleč, da so zagrozili Veržejci resno gosposkim poveljnikom, da bodo tudi z njimi obračunali, kakor so s Kruci!

Med temi prepiri so zavzeli Hrvati Čakovec. Poveljnik radgonskega oddelka in poveljnik graškega grada sta odhitela pred Čakovec, kjer se jima je obetal boljši delež na zmagi kakor na Murskem polju.

Na ta način so šele postali Veržejci gospodarji zmagoslavnega položaja po Muropolju. K njim so se zatekali izropani kmetje in oni so vračali pravim lastnikom ugrabljeno živino in razno drugo blago. Seve tudi pri izravnavanju škode pod zaščito in pravico kmečke roke ni bil vsak zadovoljen. Marsikatera bridka je padla iz bratskih ust na nepravilčen račun Veržejcev in Miklavčanov, ki so se edini upali postaviti Krucem odločno po robu in izvojevali nad njimi zmagi, kakor nikoli poprej in ne pozneje.

Nehvaležnost je plačilo sveta! Tako je bilo tudi na Murskem polju ob slovesu zime v letu 1704.

Po popolnem očiščenju Murskega polja je obračunal »hauptman« Ropoša s svojimi ujetniki tako

Če ostaneš ob nedeljah brez pridige:

prečitaj vsaj evangelij in kratko razlago. Imamo še knjižico, ki jo je spisal g. dr. Matija Slavič, sedaj rektor ljubljanske univerze: »Nedeljski in prazniški evangeliji z razlago in opominic.« — Knjižica stane le 2 Din (s poštnino 3 D) in se naroča v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

literarno-umetniških zborovanj, poslušanjem radio-emisij itd. Nadaljne informacije in pogoje za sprejem dajejo: Kotnik Alojz, Studenice pri Poljčanah, ali pa: Dominikanski zavod Bol na Braču, Dalmacija. Za odgovor je treba priložiti znamko za 1.50 Din. Prošnje se pošlje do 30. julija.

Trgovine na Vidov dan in Petrovo. Združenje trgovcev javlja, da imajo biti trgovine v Mariboru na Vidov dan dne 28. junija zaprte med službo božjo v stolnici od 10. do 11. ure, na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. junija pa ostanejo zaprte ves dan.

Zdravnica dr. Klara Kukovec v Mariboru, Krekova ulica 18, do preklica ne ordinira, 647.

Obžalovanja vredni slučaj.

Smrtna žrtev tihotapstva. 48letni posestnik Feliks Coffl iz Leiflinga na Koroškem je prekoračil našo mejo in kupil konja. Na povratu v Avstrijo ga je zaustavil naš graničar na meji pri Libeličah. Ker na stoj pozvani ni počakal, je oddal mejni stražnik strel, ki je zgrešil. Pač pa je zadel neprevidnega tihotapca strel iz puške drugega graničarja in sicer smrtno. Gospodar je obležal mrtev na naši strani, konj je zbežal preko meje.

Poskus umora pred sodniki. Dne 20. junija je dajal pred mariborskim sod-

Za fante:

Naš slovenski nadškof Anton Bonaventura Jeglič imenuje to knjigo: »Zlato knjigo slovenskih fantov«. Večjo zalogo teh knjig smo prejeli v razprodajo in jih oddajamo za polovično ceno, namesto za 12 Din le za 6 Din, dokler traja zaloga. Pišite

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

nim senatom radi poskusa umora odgovor 30letni Anton Prikeržnik, hlapec iz Libelič na Koroškem. Obtožnica mu je očitala, da je poizkušal zastrupiti 65letnega prevžitkarja Lovrenca Druga, ko je služil za hlapca pri posestnici Antoniji Šumik na Črneški gori pri Mežici. Prevžitkar Drug je svaril vdovo Šumikovo pred hlapcem Prikeržnikom, s katerim je imela ljubavno razmerje. Šumikova je še odpovedala slednjič službo hlapcu Toneu, kar ga je tako razljutilo, da je prisegel prevžitkarju maščevanje. Dobil je dva kosa arzenika ali mišnice. Ko je ležal stari Lovrenc bolan, je Prikeržnik naročil starčevi postrežnici, naj primeša k jedi strupa. Soseda Hudobnikova naročila ni izpolnila, pač pa je ovadila šuntarja oblasti. Obtoženi je dejanje priznal orožnikom ter sodnikom in je bil obsojen na 10letno ječo.

Nečloveška gospodinja. Mariborski sodni senat je obravnaval dne 20. jun. slučaj ženske brezsrčnosti, ki je prejel od sodne oblasti zaslužen kaznen. 50-letna Terezija Zelenko, posestnica v Gruškovcu pri Ptujju, je imela 8letnega hlapčka Jožeka Matjašiča. Fantek bi bil radi telesne slabosti komaj za pastirja, pa je moral opravljati hlapčevska dela, katera zmora odrasel človek. Dečko je opravljal vso živino, vodo je nosil skoro 1 km daleč, hodil je razcapan in v zimi v čevljih brez pod-

platov. Malodane nag ter bos je vlačil hudi zimi vodo iz oddaljenega vodnjaka, in bi bil nekoč zmrznil vsled utrujenosti, da ga niso rešili sosedi še pravočasno. Brezsrčna gospodinja mu ni dajala hrane, za katero je prosjačil okrog pri sosedih in očitvidci trdijo, da je bil tako sestradan, da je iztrgal psu kuh iz gobca ter ga pojedel. Vsega onemoglega ter bolanega so vzeli domači iz službe ter so ga oddali v bolnico, kjer je umrl radi zastrupljenja na nogi, katerega si je nalezel v službi pri brezsrčni ženski. Zelenkova je bila obsojena na triletno ječo.

S hrastovo dogo po glavi. V Dornovi pri Ptujju je dobil v pretepu Stanko Brodnjak, hlapec, s hrastovo dogo tako močan udarec po glavi, da so ga spravili v opasnem stanju v ptujsko bolnico.

Vlomilci udrli skozi streho. V Kukavi, občina Juršinci pod Ptujem, so udrli vlomilci skozi streho v zaklenjeno stanovanje posestnika Ivana Hojnika. Odnegli so vso obleko, perilo in razne druge predmete v skupni vrednosti 4 tisoč Din.

Vlom v trgovino. V noči na 21. junija je bilo vlomljeno v Podzemlju na Dolenskem v Lužarjevo trgovino. Vlomilci so odnesli raznega blaga za 26 tisoč Din.

Radi uboja 6 let robije. Poročali smo, kako je dne 6. maja smrtno zabodel 20letnega mizarskega pomočnika Adolfa Pirca na povratku iz krčme pri Leskovcu znani pretepač Turšič. Novomeško okrožno sodišče je prisodilo dne 23. junija ubijalcu 6 let robije.

Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« vođa» prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvallijo zdravniki za ženske soglasno prav milo učinkujoč način »Franz Josefova« vođe, ki je zlasti pripravna za nežni rast ženskega telesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Podtaknjen požar je v noči uničil 20 m dolgo ostrešje gospodarskega poslopja posestnika Jožeta Žiberta v vasi Suha pri Kranju. Poslopje je zidano in je bilo krito z opeko. Zgorela je tudi krma. Škoda znaša 50.000 Din.

*

Razno iz Prekmurja.

Beltinci. Dne 14. t. m. so pri nas kaj žalostno peli mrtvaški zvonovi. Spremljali smo k večnemu počitku gostilničarja g. Ivana Horvata. Pokojni je bil zelo močan in obenem dober človek, a smrt, ki nikomur ne prizanaša, je pokosila tudi njega. Zadnje čase mu je začelo zdravje pešati, zato je iskal zdravniške pomoči. Ker se doma kljub zdravnikovemu prizadevanju ni počutil bolj zdravega, so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico, a tudi tam ni bilo zanj pomoči, zato so ga zdravniki po par tednih poslali domov. In doma je dne 13. t. m., spreviden s poslednjimi tolažili, zatisnil oči ter šel k večnemu Očetu po zaslužen plačilo za svoja dobra dela. Kako zelo je bil pokojni priljubljen po vsej okolici, se vidi iz tega, ker ga je na zadnji poti spremljala velika množica ljudi. Res presunljive so bile nagrobne žalostinke, ki jih je domači cerkveni zbor zapel. Naj mu bo mati zemlja, katero je res ljubil, lahka, žalujoči ženi, dvema otrokoma ter vsem sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Dolnja Lendava. Danes teden smo na tem mestu poročali, da nas bo zapustil naš splošno priljubljeni gospod dr. Trstenjak; za našim dobrim g. sreskim načelnikom bi res prebivalstvo žalovalo, ker ga je ljubilo. Po posebni intervenciji pri gospodu banu se nam je vendar posrečilo doseči, da gospod načelnik ostane dalje med našim prekmurkim ljudstvom, kjer se naj dobro počuti.

Dolnja Lendava. Sredi tega meseca so se pri nas vršili nabori. Fantje so se pripeljali večinoma na okrašenih vozovih in deloma tudi na kolesih. Pesem je odmevala za pesmijo, kajti fantje posameznih vasi so kar tekmovali med seboj, kateri bi lepši zapeli. Letos se jih je mnogo lahko postavljalo z narodnimi trakovi, po domače pantliki, ker so jih prav lepo število potrdili. Med njimi je tudi nekaj

kakor je bil prisegel »Oberkruc« koj po ugrabljenju edinke Vide.

Pripeljati je pustil Godrnja k sebi. Pomolel mu je pod nos njegovo svojčas poslano pismo s pozivom, naj mu pošlje dva funta svojega mesa v Bakovce. Ujetnik je gledal mrko v tla. Odgovoril ni na nobeno vprašanje kljub temu, da ga je bil stari stotnik v obraz, ga slednjič opljuval in ga napodil od sebe z besedami: »Pisal si mi po dva funta mojega mesa, zdaj si mi prinesel celi cent svojega!«

Ropoša je sklical pod lipo krvavo rihto. Ta je zaključila kmalu preiskavo in jo kronala z rabsodbo smrti na kolu za »Oberkruca« Godrnja in cigana Brajdiča. Ostalim zarobljenim je bila prisojena smrt na vešalih in to pred očmi lastnega poveljnika na madžarski strani Mure.

Nalogo izvršitve smrtne obsodbe na sovražni zemlji je prevzel veržejski starešina Gregor Šonaja.

Krog osme ure zjutraj je bobnal veržejski tambur po trgu, trobentač je klical strelce pod lipo, kjer so čakali, obdani od močne straže, zvezani ujetniki. Ko so bili zbrani vsi konjiki pod poveljstvom Šonaja, jim je dal stotnik Karl znamenje z roko za odhod, sam je ostal doma,

Med glasnim bobnanjem in trobentanjem so prekoračili Veržejci z obsojenimi Muro. Krenili so tik ob reki proti Ižakovcem, kjer se zavije Mura v prva kolena. Ustavili so se ob največji vijugi in se pripravili za krvniški posel, da maščujejo nad 28terimi kolvodji, kar je zagrešila po Murskem polju cela tolvajska armada.

Pri pogledu na zaostreni kol je stisnil glavlar Godrnja zobe, streslo ga je po celem telesu. Niti besedice ni siknil med rablje, ki so se režali na glas, ko so kopali luknji za oba kolca in tesali vešala za 26 roparjev. Le cigan Marko je jadikoval ter prosil, da bi menda omehčal vsako slovensko srce, le veržejskega ni! Radi babjega cviljenja že pred mučenjem so ga pošteno obricali od vseh strani ter mu zamašili usta s cunjami.

Kola sta bila pripravljena, luknji izmetani, dolga vešala so stala — — Prišel je krvniški posel, ki je bil za tedanje čase nekaj vsakdanjega, pa se je tudi ponovil bogznaj kolikokrat med svetovno vojno in še danes!

¹ Navlečenja na strašni kol so se naučili Slovenci od Madžarov in ti so videli to muko na Poljskem, kamor so jo zanesli divji Tataři.

bodo lahko obratovale pod njim največje ladje. Glavni kabelj, na katerega bo pritrjena železna konstrukcija, ima v premeru 1 m in je sestavljen iz 27 tisoč raznih žic. Most se bo nahajal na ozemlju, ki je izpostavljeno potresu in radi tega so napravili železne dele tako, da bodo popuščali v slučaju potresnih sunkov.

700 dolarjev za pik stenice.

Sodišče v severnoameriškem mestu Los Angeles je obsodilo lastnika znamenitega hotela na plačilo globe 700 dolarjev mladi filmski umetnici, ki je prenočevala v njegovem hotelu in jo je

čakih, ki so bili potrjeni šele na zadnji rekrutaciji. Ti so dobili večinoma 18 mesecev. Ker so že poročeni in že imajo otroke, bo jim težko biti 18 mesecev proč od doma in družine.

Dolga vas. Dne 18. t. m. so pri nas sušili seno in ravno pri tem sušenju se je zgodila nesreča, ki je stala življenje neko žensko. Ženska kakor vsi ostali je sušila in je bila pri delu bosa. Kar nenadoma se je priplazila k njej kača ter jo je pičila v nogo. Hitro so jo peljali v Lendavo k zdravniku, da bi ji nudil pomoč. Toda zdravnik ji ni mogel več pomagati, ker je ženska že na potu v Lendavo izdihnila vsled zastrupljenja. Pustila je moža in več majhnih, nepreskrbljenih otrok. Zadnje čase so sploh kače pri nas kaj pogost pojav; kajti kosci so jih že več pobili.

Murska Sobota. Dne 19. t. m. se bo ob priliki 15letnice osvoboditve Prekmurja vršila pri nas tudi proslava 10letnega obstoja športnega kluba »Mura«. Če se bo priglasilo zadostno število prigašencev, bo vozil v ta namen tudi posebni vlak iz Ljubljane.

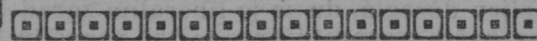
Črenšovci. V nedeljo dne 17. t. m. se je pri nas zgodil dogodek, ki je pretresel vso okolico.

Po božji službi so se fantje vračali z ostalimi ljudmi iz cerkve. Med potjo so se bistriški dečki nekaj sporekli ter so začeli obračunavati med seboj. Med njimi je bil tudi nesrečnež, ki je pri tem izvlekel iz žepa nož ter z njim zabodel komaj 16 let starega fanta, ki se je na mestu mrtev zgrudil. Ta žalosten in obžalovanja vreden dogodek vzbuja povsod precej ogorčenja in to tem več, ker je žrtev postal tako mlad fant, ki še gotovo ni mogel nikomur storiti kaj takega, da bi šel nadenj z nožem, kakor na divjo zver.

Turnišče. Prejšnjo nedeljo se je pri nas vršilo ob prav lepem vremenu žegnanje sv. Antona Padovanskega, patrona podružnice, oziroma turniške kapelce. Na žegnanje je prišlo tudi precej ljudi iz sosednjih far. Glavno opravilo in pridigo na prostem je imel g. kaplan Godina.

Širite „Slov. gospodarja“!

Veliko romanje iz Savinjske doline k Mariji Bistrici dne 27. in 28. avgusta t. l.

Romanja k Mariji Bistrici dne 17. junija t. l. so bili vsi udeleženci iz celjskega okraja, osobito iz Savinjske doline, tako veseli, da še sedaj radi o tem govorijo. »Škoda, da nisem šel zraven«, je rekel že marsikateri!

Da bo vstreženo vsem tem, ki bi radi šli in vsem, ki se že zanašajo na to romanje, se naznanja, da se bo to romanje res vršilo, pa še le, ko bo hmeljsko delo večinoma opravljeno, to je koncem avgusta, dne 27. in 28. avgusta.

Romarski vlak bode vozil iz postaje Šmartno ob Paki in sicer v pondeljek dne 27. avgusta zjutraj ob pol sedmih. Sprejemal bo romarje na vseh postajah do Celja. Tako bode dana prilika tudi Gornje-Savinjčanom, pa tudi Šaleščanom, da se lahko tega romanja udeležijo. Iz Celja pojde romarski vlak okoli

8. ure proti Gröbelnem in se ustavi na vseh postajah do Šmarja pri Jelšah. Tam se ustavimo za dve uri, da obiščemo Marijino cerkev in sv. Roka, kjer bo sv. maša. Ob 11. uri gremo naprej mimo Rogaške Slatine in okoli pol dveh popoldne smo že na postaji Zlatar-Marija Bistrica, ob dveh pa na cilju našega romanja.

Drugi dan v torek dne 28. avgusta se vrnemo ob 11. uri po isti pregi nazaj. Ob enih pridemo v Rogaško Slatino, in tam se pomudimo dve uri. Ob treh gremo naprej. Ob štirih smo na Gröbelnem, ob pol petih v Celju in okoli pol 6. ure zvečer spet v Šmartnu ob Paki. Po dnevi odidemo, po dnevi se tudi vrnemo. Zveze vlakov so na vse kraje ugodne.

Voznja na vlaku stane za osebo tja in nazaj 45 Din za vse enako, ali vsto-

pičila stenica v lice. Filmska igralka je dokazala, da bi bila morala na dan po nočnem srečanju s stenco nastopiti pri snemanju filma, a jo je režiser zavrnil, ker ji je vsled pika stenice oteklo lice.

Zvižčajnost pri živalih.

Marsikatera žival bi čakala zastoj na kak plen, če bi ne računala na lastno zvižčajno in lahkomišelnost žrtve. Belouška se potuhne vzdolj vode ob bregu in miglja z jezičkom. Ribice menijo, da je žuželka, se ji bližajo in gredo v smrt. Tudi naš vodni ptiček vodomec se zateka k zvižčaji. Ulovi si hrošča ali malo žuželko. Sedeč na prikriti veji,

Glavarju Krucev in ciganu so navezali za vsako nogo vrv. Oba konca vrvi so pritrdili za vprego par konj. Ostro zaostren konec kola so nastavili tik pred zadnjico obeh žrtev, debelejšega uprl ob skopano luknjo, kjer so ga zadržali z drogi. Po končanih pripravah so nagnali na počasno povelje oba para konj, da sta potegnila vsak svojo žrtev na kol, ki se je strahovito zasajal skozi drobovino. Konje so odpregli, ko sta tičala kolca v obeh telesih do blizu pljuč, ju spustili v luknji in zaphali z zemljo. Navlečeni si je zasajal kol s težo lastnega telesa vedno globokeje skozi telo. Te vrste mučenje je bilo grozovitejše nego pribijanje na križ. Nesrečnež se je zvijal na kolu v nepopisnih mukah ure, da, dneve. Veliko usmiljenje je izkazal mučeniku na kolu mimoidoči ali jezdec, če ga je usmrtil, saj sneti bi ga itak ne mogel in če bi ga, bi mu nikakor ne bilo pomagano.

Po opisanem načinu sta bila navlečena vsak na svoj kolec »Oberkruc« Jurij Godrnja iz Bakovec in stari ciganski glavar Marko Brajdič.

Kruc je bil prepuščen mukam nezavezanih ust, da bi bil lahko vpil iz polnega grla, česar ni storil. Grozno se mu je kremžil mustačasti obraz, ko se mu je zasajal vsled potega kol globoko med čreva in so

se razpotegnila rebra za nekaj palcev eno od drugoga. Nečloveški, nerazumljivi glasovi so se mu izvili iz prs pri zdrku kolca z njegovim truplom v luknjo in je obvisel on nesrečnik na leseni ostrini med nebom in zemljo.

Ubogi Marko, vsa otepanja z zadnjimi od smrtnege strahu preostalimi močmi so bila zaman. Kol je opravil na njem celo ta posel, da mu je vračal zavest pri vedno globljem zasajanju, katero mu je odganjal poprej strah.

Navlekli so oba obsojenca tik pred vislicami, da sta morala gledati zadnje potresljave vsakega od 26 obešenih in prestajati trpinčenje v zavesti: Keda bo naklonila meni smrt zadnji stresljaj — —?

Ko se je poslovil od tega sveta zadnji obešenec, so zatrobili in zabobnali Veržejci na odhod. Ostala sta na kolih sama še živa mrliča Oberkruc Jurij Godrnja in stari ciganski glavar Marko Brajdič — —

Drugo jutro so zakrakale jate vran nad moriščem ob Muri. Spustile so se na dolgi drog vislic in suvale z glav obešenih v živalski nevoščljivosti ena drugo — — Zavist je dražila ptice, da so krakale za tegnjeno ter hripavo cele ure, predno so se priborili do oči in obraza mrtvecev, najmočnejše in začel

Romarji v Marijino Celje:

Vsi, ki ste že romali ali mislite tja romati, ne pozabite si kupiti t dr. Anton Medveda knjigo: **V Marijinem Celju.** V njej so zgodovinske in potopisne črtice kot tudi pridige t dr. Antona Medveda, ki jih je imel v Marijinem Celju. Knjig je še samo 200 na razpolago in jih oddajamo po 5 Din. Naročila sprejema

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

pi v Šmartnem ob Paki ali v Šmarju p. Jelšah.

Romanje se vrši med tednom, da se ga lahko tudi gg. duhovniki udeležijo. Tem potom so gg. dušni pastirji naprošeni, da romanje priporočajo in da spremljajo svoje farane na božji poti; v župnišču bode zanje pripravljenih 30 prostorov.

Romarji se naj zanesljivo do dne 1. avgusta oglasijo pri svojih dušnih pastirjih in naj založijo svoto za vožnjo (45 Din); gg. župniki pa jih naj zabeležijo, da se jim potem dostavijo vozne legitimacije. Iz celjske okolice se lahko oglasijo v kapucinskem samostanu v Celju! Č. gg. župniki naj do Porcijunkule naznanijo število prigašenih kapucinov v Celju. — Prenosišča in druge izdatke si morajo romarji sami preskrbeti. Dosedanji romarji so bili zelo zadovoljni bodisi glede prenočišč, kakor tudi glede postrežbe po gostilnah.

Natančnejši spored glede vožnje in kaj vse se bo vršilo pri Mariji Bistrici, se bo objavilo v »Slov. gospodarju« po Porcijunkuli.

Bodi vse Bogu v čast in Mariji Majki Bistrički — nam vsem pa v dušno zveličanje!

P. Ladislav, prireditelj romanja.

Mladina se zbira in gradi.

Franjo Tanjšek, Št. Andraž pri Vel.

Kadarkoli se je naša mladina lotila kakšne naloge, jo je vselej vestno izvršila. Nikoli ni bila površna in polovičarska, nikoli se ni ustrašila še tako velikih ovir; zvesto in vztrajno je hodila po načrtani poti k svojemu cilju, vedno je ostala zvesta svojim načelom. Zato je umevno, zakaj so nasprotniki krščanskega gibanja v pretekli dobi napenjali vse sile in zastavljali ves svoj vpliv, da bi jo pridobili na svojo stran. Hoteli so, da bi jim pomagala pri izpodkopavanju temeljev krščanskega življenjskega reda, hoteli so, da bi jim pomagala pri gradnji njihove liberalne in materialistične prosvetne stavbe. Pa naša mladina je kmalu spoznala njihove zmote in zablode ter je tem graditeljem pokazala hrbet. In tako so ti ljudje, ki so s tako velikim pompom napovedovali in prerokovali začetek nove srečne bodočnosti, ki bi naj nastopila po njihovem trudu in prizadevanju, utihnili in se umaknili. Njihova stavba pa, ki je bila zgrajena na pesku liberalizma, se je do tal zrušila. Skrušeni stoje sedaj ob njenih razvalinah z zavestjo v srcu, da je sicer lahko rušiti, kar ustvari drugi, težko pa graditi.

Nova stavba se gradi, stavba, ki bo slonela na trdnih in vekovitih temeljih krščanskega svetovnega nazora. Graditelj te veličastne stavbe je naša dobra krščanska mladina. Svojega poslanstva se ona prav dobro zaveda; zato bo svojo nalogo, kakor nekdanj, tudi sedaj dobro izvršila. Vse svoje moči bo zastavila v to, da postane naša slovenska zemlja vzor dežele prosvetnega in gospodarskega napredka, da ustvari slo-

venski zemlji pravo in osrečujočo materialno in duhovno kulturo.

Pri vsem tem delu, ki ga vrši naša mladina, zvesta svojim načelom, in pri uspehih, ki jih žanje, je še vedno dovolj takšnih, ki stojijo ob strani ali pa celo nasprotujejo. To so ljudje, ki so naščuvani od naših skritih nasprotnikov, ki se javno ne upajo pokazati, ker so v manjšini, da bi zanesli prepir in zmede v naše vrste. V svoji onemogli jezi, ker so se njihove nelepe nakane izjalovile, skušajo ovirati delo naše vrle mladine. Pomilovanja vredni so taki reveži. Dobro vedo, da v borbi proti mladini ne bodo ničesar opravili; dobro vedo, da se bo njihovo razdiralno delo slejkoprej kruto maščevalo nad njimi samimi, toda prevzela jih je grda strast tako zelo, da ne morejo več nazaj.

Kakor je nekdanj naša kmečka mladina s pomočjo svojih duhovnih voditeljev dosegla, da se je liberalna zgradba naših nasprotnikov do tal porušila, tako je sedaj kljub vsem velikim zaprekam zvesto na delu pri gradnji nove in lepe stavbe krščanske prosvete. Naša mladina ne pozna nobenega oklevanja; kolebanje na desno in levo ji je neznana stvar. Krepko in odločno je zagrabila za delo, da doseže svoj cilj: duhovno preroditev posameznika in celokupnega naroda, ki bo temelj novi in boljši naši bodočnosti. Naša načela so stara, dobro preizkušena, sredstva pa so nova, sodobna. Kdor je zvest katolištvu in slovenstvu, bo šel z nami!

Za dekleta:

Knjiga »Slovensko dekle«, ki je kažipot našim mladenkam, je šla že v tisočih izvodih v roke slovenskih deklet. Sprejeli pa smo večjo količino knjig v razprodajo in sicer za polovično ceno, dokler traja zaloga: namesto 12 Din stane le 6 Din in se naroča pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

opravljati počasi pogrebni posel, ker ni bilo človeških pogrebcev.

So se li raztegnile muke obeh na kol nasajenih do prileta vran? Ne! Bila sta mrtva z obešenimi vred, ko so prikakale vrane in se obdelovale s kljuni radi deleža njihovih oči in obrazov — — —

Pod kolom starega cigana je počivala negibno v klopčič zvita kosmata pošast, katere se ni upala lotiti dolgo časa z dolgim kljunom nobena vrana. Bil je Markov najzvestejši spremljevalec — šepavi medved Miško. Kdo mu je pošepnil na uho, da umira grozovite smrti na kolu njegov gospodar — znaj Bog! Prišepala je odnekod iz Krajine, pogodila morišče, se zvila krog Markovega kola in poginila pri pogledu na peklenske muke od starosti onemogla žival!

Dve leti za opisanimi dogodki je imela Štajerska mir pred Kruci. Karoly, zaveznik Rakočija, drugega kralja Krucev, se je obrnil leta 1705. s svojimi četami proti avstrijskemu ozemlju, kjer je ropal neusmiljeno ter požigal in obiskal celo dunajsko predmestje.

Kralj Rakoči je sklical deželni zbor ter se je dal proglasiti od madžarske gospode za poglavarja. Njegovе čete so bile sicer na Martinovo leta 1705. pre-

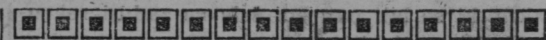
magane in pobite pri Velikem Varadinu, a ne uničene ter so razgrajale tem grozovitejše na Avstrijskem in leta 1706. tudi na Štajerskem zlasti okoli Stradna in Kleka. Koder so divjali, se je dvigal kvišku dim požganih hiš.

Da bi ta divja druhal, ki je štela leta 1707. zopet 70.000 oboroženih mož, ne udrla ponovno na Štajersko, so postavili ob Muri močne straže. Kljub zastraženju so prilomastili Kruci leta 1708. na Štajersko. Razsajali in ropali so okoli Friedberga, po Dekanovcih in drugih tamošnjih krajih.

Nekatere trume so prihrumele 31. oktobra omenjenega leta nad Ljutomer in ga oropale.

Tem tolpam se je postavil po robu ormoški graščak Franc Anton Petthe. Kruci so ga premagali in pobili njegov oddelek. Tudi njega bi bila doletela smrt, da ni pobežnil pravočasno iz spopada in srečno utekel v vinograde, kjer so ga ubranili in mu oteli življenje njegovi podložniki. V zahvalo za rešitev je sporočil malo pred svojo smrtjo l. 1700. precej denarja, s katerim bi se naj pozidala na mestu rešitve cerkev na čast sv. apostolu Tomažu. Do pozidanja hiše božje je prišlo na prizadevanje križnikov l. 1717.

(Konec sledi.)

Zborovanje „Krščanske šole“

Društvo »Krščanska šola« za lavant, škofijo priredi na Ciril-Methodov dan 5. julija t. l., zvečer ob pol osmih v Karlinovi dvorani v semenišču v Mariboru, Koroščeva ulica 12

Zborovanje za starše in prijatelje krščanske vzgoje.

Govornika: č. g. profesor Pavel Živortnik in predsednik društva g. Franjo Žebot.

Odbor društva prijazno vabi krščanske starše iz Maribora in okolice k obilni udeležbi!

Središče ob Dravi. Na praznik sv. Alojzija se je vršila lepa slovesnost prvega sv. obhajila šolskih otrok. Dekleta Marijine družbe so cerkev prav lično okrasile in s tem veliko pripomogle, da bo prvoobhajancem ostal njihov najlepši dan v neizbrisnem spominu. — V nedeljo dne 1. julija ob treh popoldne bo priredila Marijina družba materinski dan s pestrim sporedom: petje, deklamacije, govor in igra v treh dejanjih »Prisegam«. Dekleta Marijine družbe vneto delujejo za utrditev in razmah marijanske misli. Zdi se, da se uspehi njihovega požrtvovalnega dela že kažejo. Marsikatera dekle se jim je že pridružila. toda njihov cilj je: vsa dobra dekleta v Marijino družbo!

Romanje na Brezje in izlet na Bled se vrši zadnjo nedeljo v juliju. Navodila dobite pravočasno! — Pripravljalni odbor.

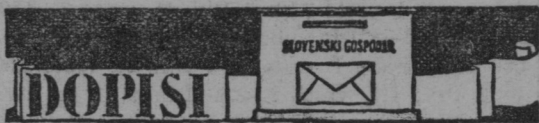
izpusti žuželko iz kljuna. Gorje ribici, ki bi prezrla vodomca na veji! Kot bi ga izstrelil, se zakadi v ribico in jo že tudi ima.

Dolžina telesa in dolžina skoka.

Kobilica skoči 30krat dalje, kakor znaša dolžina njenega telesa, miš - skakalka 15krat dalje in gozdna miš 8krat. Lev ter tiger skočita 3krat dalje nego sta dolga, bolhapa 200krat.

Iz nojevega jajca

lahko napravimo kolač, za katerega bi sicer rabili 36 kokošjih jajc. Mladi noji zra- stejo prvih 6 mesecev, vsak mesec za 20 centimetrov.

Koifje. Smo že zopet imeli požar. V nedeljo dne 17. t. m., ob 8. uri dopoldne je namreč pogorel Pavel Svetina, po domače Jank v Brdinjah. Ogenj je nastal v skednju in ker ni bilo blizu vode, se je naglo širil in je kmalu zajel tudi hišo. Ker je bilo vse leseno, je vse zgorelo do tal. Rešiti je bilo mogoče samo živalno in nekaj hišne oprave, našlo pa je smrt v ognju 7 kur. Škoda je velika in je samo za stlo krita z zavarovalnico. V teku pol leta so bili v naši župniji že 4 požari, od teh 3 v Brdinjah.

Sv. Anton na Pohorju. Cerkevno proščenje sv. Antona dne 13. t. m. smo proslavljali nad vse slovesno. Romarjev je bilo, kakor vsako leto, tudi letos prav veliko. Bilo je 12 svetih maš. Da je bilo za vse tako lepo pripravljeno, gre v prvi vrsti največja zasluga za vse dobro vnetemu g. župniku Dolinarju od Sv. Primoža na Pohorju, ki je s takšno vnemo vzelo skrb na svoje rame in ki ves čas, odkar nam je odšel g. župnik Franc Letonja na svoje novo mesto, vrši vneto dušeskrbje dveh tako hribovitih župnij. Bog mu boji plačnik! — Dne 14. junija smo pa spremili k večnemu počitku moža, ki je bil daleč naokrog znan po svoji dobrosrčnosti, odkritosti, najbolj pa po svojem trdnem krščanskem prepričanju. Da je bil zelo priljubljen, je pokazal njegov veličasten pogreb, kakoršnega Antončani že dolgo ne pomnijo, in to je bil pogreb rajnega Gašparja Pušnik, po domače Maleja. Vreden je, da mu na tem mestu postavimo skromen spominček. Rajni Gašper je bil skrben in marljiv kot čebelica. V potu svojega obraza si je pripravil tako krasno posestivo ter ni čuda, da so ga že noge zapuščale zadnja leta. Še na smrtni postelji ni miroval in je skoraj do zadnjega vzdihla še vpraševal, ali je to in ono že urejeno. Bil je več let dober občinski odbornik, velik dobrotnik občinskih revežev, in sploh vsak berač je bil pri njem primerno pogoščen in je dobil svoj kotiček. Bil je več let tudi cerkveni ključar in je imel vedno odprte roke za vsako prošnjo župnika za cerkev. Zato mislimo, da mu bo Bog dober plačnik. Bil je res prava krščanska kmečka grča. Bog dal, da bi imel veliko posnemovalcev. Pogreb je vodil č. g. župnik od Sv. Primoža. Na domu se je poslovil od rajnega v lepih besedah njegov nečak Anton Pušnik, po domače Kopnik, v cerkvi g. župnik Dolinar, ki je stavil rajnega za vzgled posebno možem. Ob odprtem grobu je govoril g. podžupan Martin Vinšek. Cerkevni pevski zbor mu je zapel na domu »Vigred« na pokopališču pa »Blagor mu«. Bodi mu zemljica lahka, njegovim ženi in otrokom naše sožalje!

Marijino življenje:

Kartuzijanski brat Filip je spesnil Marijino življenje v čudovitih verzih. Na slovenski jezik je to delo predstavil č. g. Matija Zemljčič, župnik pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Kakih 60 knjig je še na razpolago. Oddajamo jih po 6 Din. Naročila sprejema

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Vuzenica. Šolska proslava. Šola v Vuzenici slavi na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. junija 150letnico, odkar je bila ustanovljena kot obvezna, obenem pa tudi 50letnico, odkar se poučuje v sedanji stari šoli. Prvotno so poučevali učitelji v svojih stanovanjih, potem je kupila šolska občina od Mihaela Bernhuda sedanjo Črešnikovo gostilno, jo prezidala in uredila za enorazrednico z učiteljevim stanovanjem. Tu se je pričelo poučevati leta 1834, torej prav pred 100 leti. Ko je postala hiša pretesna, so sezidali leta 1883 sedanjo staro šolo, v kateri se je začelo poučevati v začetku januarja 1884, torej pred 50 leti. K tej proslavi vabimo vse, ki so posejali našo šolo in so sedaj na odličnih mestih. Vabimo pa tudi vse gg. katehete in učitelje, ki so delovali na naši šoli za napredek njen in s tem tudi kulture. Slavje naj bo mogočna manifestacija šolstva za severni del naše banovine in dokaz naše iskrene ljubezni do naše omejene zemlje.

Zgornja Polskava. Tukaj je Vsemogočni poklical na plačilo v izredni starosti 91 let g. F. Trglavčnika, bivšega posestnika v Bukovcu. Pokojni je bil skozi vso dolgo življenje mož na svojem mestu. K večnemu počitku smo ga spremili na pokopališče na Zgornji Polskavi, kjer bo pričakoval vstajenja poleg svoje pred leti umrle žene in dveh otrok. Želimo mu večni mir in srečo nad zvezdami.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Kot druga leta, tako so tudi letos na god sv. Florjana prihiteli v našo romarsko cerkev iz sosednjih župnij velike procesije. Vsaka procesija ima tudi sv. mašo, ki jo navadno daruje pri oltarju sv. Florjana g. župnik dotične župnije. S procesijo pa pride tudi iz vsake župnije cerkveni pevski zbor, ki poje pri sv. maši dotične župnije. Letos je bilo 8 zborov: Sv. Benedikt, organist g. Krajnc; Sv. Anton, g. Mohorič; Sv. Jurij v Slov. gor., g. Rakuša; Sv. Rupert, g. Lorenčič; Sv. Ana, g. Stamič; Sv. Lenart v Slov. gor., g. Kordež; Sv. Jurij ob Ščavnici, g. Kocbek. Vsi zbori so svoje naloge častno rešili, žel, da nismo imeli prilike slišati trojiškega zbora, zbora iz Negove, Sv. Andraža in od Sv. Bolfanka. Ti pevski zbori bodo drugo leto pokazali svojo moč! Vsem zborom šentlenarske dekanije kličem: Vse k večji časti božji! — Umrli so zadnji čas: Marija Šuta iz Senarske, stara 89 let. V trgu je umrl Šiško Franc, star 85 let, dober krščanski mož, tretje rednik; mož ni bil nikdar bolan, le par tednov pred smrtjo. V Senarski je umrla kmetica Roza Majžir, stara 52 let, umrla po kratki in zelo mučni bolezn. Nadalje so nas zapustili v Oseku Ana Šalamun, v Zgornji Senarski Andrej Škrget, v Porčiču Marija Lorber, katero smo pokopali ob veliki udeležbi ljudstva na binkoštni pondeljek. Rajna mati je bila povsod zelo priljubljena. V mariborski bolnici je umrl vsled operacije frančiškan brat Štefan Skale. Pripeljali so ga iz Maribora do nas, kjer je bil položen v hladni grob ob udeležbi faranov, ki so pokojnega zelo ljubili, in ob udeležbi cele samostanske družine in pokojnikovega brata. Cerkevni pevski zbor mu je zapel pred samostanom žalostnko »Vigred«, na pokopališču pa »Nad zvezdami« in »Človek glej«. Počivaj v miru, blagi redovnik, pri nas pa si postavil neizbrisni spomenik Vsem rajnim sveti večna luč, ostalim naše sožalje! — Na god sv. Petra in Pavla bo daroval zlato sv. mašo velezaslužni g. pater Elekt Hamler, bivši trojiški župnik, gvardjan, katehet, vodja III. reda itd. G. jubilant je bil rojen v župniji Sv. Petra pri Radgoni, pri Sv. Trojici biva že 30 let. Trojičani smo ponosni na g. zlato

Svetnica kmetijske grude sv. Bernardka.

Lepa knjiga, 32 slik na posebnem umetniškem papirju. Cena knjigi 24 Din broširana, in 34 Din vezana. Naročila sprejema

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

mašnika in mu kličemo: Bog Vas ohrani čilega in zdravega med nami še do biserne svete maše! Posebne zasluge ima g. zlatomašnik še v spovednici.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Prav malo je mašnikov, ki čakajo 50letnico mašniškega posvečenja. Težavna je mašniško pastirska služba. Premnoge spravi v prezgodnji grob. V lavantinski škofiji jih je samo ta mesec že umrlo pet, pa noben ni čakal svoje zlate sv. maše. V Boga zaupamo mi Trojičani, da bomo vsaj mi tako srečni, da pričakamo izvanredno srečo zlate sv. maše, katero bodo slovesno opravili v domači župni cerkvi dne 29. junija, na praznik sv. Petra in Pavla, ob pol desetih dopoldne, zlatomašnik p. Elekt Hamler. Ob pol desetih bo slovesen vhod zlatomašnika v cerkev. Slavnostni govornik bo p. Henrik Damiš, tukajšnji rojak in bivši učeneč jubilaranta. Po slovesni zlati sv. maši bo delil g. zlatomašnik vsem pričujočim papežev blagoslov s popolnim odpustom. Nato bo cerkveno darovanje in razdeljevanje podobno kot spominček na častitljivega gospoda jubilaranta.

Velika Nedelja. Odsek za kmetijsko nadalje šolstvo priredi v nedeljo dne 1. julija gospodarski izlet s kolesi na semenogojstvo postajo v Beltinčih v Prekmurje. Izlet vodi g. učitelj Kotnik Franc, kjer se dobe tudi vsa podrobna pojasnila. Zbirališče in odhod je ob pol petih zjutraj v Rihovcih izpred gostilne g. Alta. Ker je nedelja, je dana vsakemu tudi možnost, da v Ljutomeru ali pa v Beltinčih opravi svojo nedeljsko dolžnost. Hrano za 1 dan je vzeti s seboj. Vrnemo se pa proti večeru. Vabljeni so vsi, ki se resno zanimajo za žitno panogo kmetijstva. Prijaviti se je pri imenovanemu g. učitelju.

Raskrižje pri Ljutomeru. Tukajšnji cerkveni pevski zbor je napravil v nedeljo dne 17. junija svoj prvi izlet v Selnico ob Muri, kjer je nastopil na koro podružne cerkve in izvajal svoje pesmi. Ker je izlet bil nameravan skupno s štrigovskim pevskim zborom, pa radi preštevilnih članov štrigovskega pevskega zbora skupen nastop ne bi bil mogoč na majhnem koro podružne cerkve v Selnici, zato priredi štrigovski pevski zbor eno prihodnjih nedelj svoj poseben izlet.

Leskovec v Haložah. Tukajšnja gasilska četa se pridno pripravlja na tombolo, katero priredi v nedeljo dne 1. julija, popoldne ob dveh, kakor je že tudi pripravila lepe tombolske dobitke, kakor kompletno spalnico, 1 možko kolo, prašiča, vino, vrečo moke in še nešteto drugih lepih dobitkov. Vabijo se prav vsi od blizu in daleč, da se tombole udeležijo, ker s tem pripomorejo sebi do lepega dobitka, a gasilski četi do napredka. Segajte pridno še te dni po tablicah! — Zadnje deževje je napravilo precej škode po travnikih in vinogradih, na eni strani povodenj in na drugi strani toča, ki je tu in tam zapustila precejšnje sledove. Zlasti je škoda na senu ter je nekaterim odneslo mogoče edino senokošnjo.

Za zaročence:

Katekizem o zakonu je knjižica, ki pouči zaročence o vsem potrebnem. Škodila pa ne bo tudi zakoncem, ako jo preberejo, ker so marsikje že pozabili, kaj je sveti zakon. Knjižica stane le 4 Din in se dobi v

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Upamo, da bo to elementarno škodo oblast uvidela ter popustila na davkih, katerih izterjevanje je zadnji čas napelo svojo struno. K temu se pripominja, da vsak, kateri davek plača, naj skrbi, da ga v roku plača, ker s tem na eni strani okoristi sebe, na drugi strani pa pride država in občina do svojih dohodkov, s katerim mora tudi kriti svoje obveznosti.

Celje. Glavni izpit na orglarski šoli se bo vršil v sredo dne 4. julija. Od 20 učencev bo pripuščenen k izpitu 8 tretjeletnikov. Spričevala bo razdelil č. g. opat Jurak. Prihodnje šolske leto se prične dne 15. septembra 1934.

Braslovče. Umrl je pretekli teden v Parizfah posestnik Blaž Serdovner po daljšem bolehanju. Bil je priden gospodar, mož poštenjak, krščanski oče svoji družini, rad je obiskoval božja pota, bil je večkrat peš na Višarjah, na Brezjah, na Urški gori. Bil je tudi zvest naročnik »Slovenskega gospodarja«. Naj v miru počiva!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Zadnji »Slovenski gospodar« je prinesel pretušno vest, da nas je za zmiraž ostavil naš dobri gospod župnik Iv. Lah. Dne 19. junija dopoldne smo spremljali blagopokojnega dušnega pastirja na njegovi zadnji poti. Slednjega spremstva so se udeležile ljudske množice iz domače župnije ter iz okolice in mnogo Hrvatov. Pogrebne obrede je vodil g. dekan in podsredčki župnik Jožef Krohne ob asistenci rajhenburškega župnika J. Tratnika in bizeljskega g. Ig. Bervarja ter 24 duhovnih sobratov. Društveni šentpeterski pevski zbor je pel žalostinke pred župniščem, v cerkvi in na mirodvoru. Ob odprtem grobu je govoril ganljive poslovilne besede g. Marcel Novak, župnik iz sosedne hrvatske župnije Tuhej. Nepričakovano obilna udeležba pri pogrebu je dokazala, koliko spoštovanja ter resnične ljubezni je užival rajni gospodar pri vernikih na štajerski in na hrvatski strani. Zapustili smo domače pokopališče s solzami v očeh in prebridki zavesti, da smo izročili materi zemlji truplo enega najbolj blagih župnikov, ki so pastirovali v Št. Petru in skrbeli za daleč — daleč znano ter znamenito božjo pot na Svetih gorah. Rajnemu in nezabnemu gospodu župniku se bomo trajno oddolževali za skazane nam duševne in telesne dobrote na ta način, da bomo zanj molili, se ga spominjali pri presveti daritvi in ga posebno priporočali gorski Materi božji!

Planina pri Sevnici. G. urednik, že zopet je bila slovesnost na Planini. Dne 21. junija je bilo prvo sv. obhajilo in ob enem šolarsko sv. obhajilo. Med sv. mašo je bil ganljiv govor g. župnika Sajovica prvoobhajancem in staršem. Po sv. maši so šli malčki v župnišče, kjer je bil za nje pripravljen zajutek. G. župnik je prišel k nam julija 1932. Od tedaj se je naša župnija duhovno prenovila. Vsako prvo nedeljo v mesecu so vsi šolarji in skoro vsi farani pri sv. obhajilu. Preč. g. župnik bo to leto obhajal 20letnico mašništva.

Iz zagrebške torbe. 60 let bo že, ko je bilo ustanovljeno hrvaško vseučilišče v Zagrebu. Iz skromnih početkov se je razvilo v popolno univerzo, katera si je zgradila odgovarjajoče fakultete na različnih straneh zagrebškega mesta in ima še vedno polno načrtov, ki čakajo ustvaritve. Dne 29. junija se vrši v dvoran vseučiliške knjižnice svečana jubilejna akademija v proslavo te 60letnice. V letošnjem letu, ki bi moglo radi mnogih važnih dogodkov nositi kar celo ime Strossmajerjevega jubileja, se je vzbudilo posebno močno zanimanje za ustanove tega moza. Tudi univerza, ustanova Strossmajerjeva, mora poiskati dobrotnikov. Prav te dni je bilo govora o vseučiliškem fondu, ki bi ga zbralo Društvo za Strossmajerjevo vseučilišče v Zagrebu. Njegovi ustanovniki bodo morali pa kar globoko poseči. Samo tisti, ki bo dal 20 jurjev, si bo mogel lastiti priznanje ustanovnega ustanovnika. Podporni ustanovnik bo moral dati tudi precej, vsaj 10.000 Din. — Preteklo nedeljo je bila v Bistrici velika in lepa svečanost. Hrvatski križarji in slovenski romarji iz Celja so poromali k Mariji v Bistrici, kjer imajo Hrvatje svoje Brezje. Celjani so si preje ogledali Zagreb po dolgem in po čez, obiskali zagrebške cerkve in muzeje in druge zanimivosti, zvečer pa je pričela njihova božja pot v svetišču Marijinem v Bistrici. Križarji iz Zagreba so šli kar v procesiji peš pet ur daleč. — Na dan sv. Petra in Pavla si pa tudimi Zagrebčani privoščimo mali izlet. Naše večernice so ta dan pri Sv. Ksaverju na Mahničevem grobu. Velike množice Slovencev se podajo to popoldne v prijazno Ksaversko dolino. Napovedani so tudi gostje iz Tržiča na Gorenjskem.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 23. junija 1934 so pripeljali 19 komadov zaklanih svinj, svinjsko meso so prodajali po 10—11 Din, slanino 12—13. Kmetje so pripeljali 6 voz sena po 25—30, 1 slame 22, 5 voz krompirja 1, novi krompir 1.50—2, 18 vreč čebule 4, česen 6—8, zelje 1—3, kumarce 1.50—5, buče 2—6, paradižniki 8—10, špargelj 4—5, fižol v stročju 1, grah v stročju 1, luščeni 6—7. Hruške 4—6, suhe slive 8—12, črešnje 1—2, črnice 1, marelice 8—12, breskve 12—16, maline 4—5, grozdčije 1.50—2, luščeni orehi 34 Din. Na trgu je bilo 12 vreč pšenice 1.50, 6 rži 1—1.25, 14 ječmena 1, 18 koruze 1.25, 12 ovs 0.75—1, 6 prosa 1.50, 5 ajde 1, 12 fižola 1.75—2. Smetana 10—12, mleko 1.50—1.75, surovo maslo 20—24, jajca 0.50. Prinesli so 102 kokoši po 20—30, 1113 piščancev 20—50, 22 gosi 30—40, 58 rac 15—20, 38 kuncev 5—25, 3 kozličke 40—65 Din.

Mariborski svinjski sejem dne 22. 6. 1934. — Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 256 svinj in 1 ovca, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 80 do 100 Din, 7—9 tednov stari 115 do 120 Din, 3—4 mesece stari 140 do 180 Din, 5—7 mesecev stari 220 do 260 Din, 8—10 mesecev stari 300 do 460 Din, 1 leto stari 500 do 600 Din, 1 kg žive teže 5—6 Din, 1 kg mrtve teže 9—10 Din. Prodanih je bilo 96 svinj.

Ptujski živinski in svinjski sejm. Konjski in goveji sejem v torek dne 19. junija je bil, kar se dogona tiče, prav dobro založen, kupčija pa je bila še boljša, in sicer se je prodalo 54% prignane živine, kar se le redkokedaj dogodi. Prignali so 151 konj, 300 krav in telic ter 136 volov in bikov, skupaj 587 glav živine; od teh so prodali 310 glav, od teh je bilo odpravljenih 8 govedu v Gorico. Cene so bile sle-

deče: voli I. vrste 3.50—4 Din, II. vrste 3—3.50, III. vrste 2—3 Din; biki 2.50—4 Din; telice 3—4.50 Din; krave I. vrste 3—4 Din, II. vrste 2.50 do 3 Din; III. vrste 2—2.50 Din za 1 kg žive teže; konji so se prodajali po kakovosti in sicer za klanje po 300—1000 Din, ostali pa po 1000—3500 Din. — Prihodnji konjski in goveji sejem bo dne 4. julija t. l. — Svinjski sejem v sredo dne 20. t. m. je bil razmeroma slabo založen, kupčija pa je bila še slabša. Pripeljali so 186 prašičev in 54 svinj, skupaj 234 ščetinarjev. Od teh so prodali 46 komadov. Cene za 1 kg žive teže so bile sledeče: debele svinje 6—7 Din, prolenki 5—6 Din, mrtve teže 3.50 do 9 Din. Prašički za rejo, stari do 8 tednov, so se prodajali po kakovosti in sicer od 75—150 Din komad. — Prihodnji svinjski sejem bo dne 27. junija t. l.

Napadi potujočih mravelj.

Skoro vsak opis vroče Afrike se bavi z ogromnimi armadami potujočih mravelj, ki si utirajo z neugnano silo pot skozi gozdove in ravnine. Ljudje so se že navadili, da smatrajo nadlogo mravelj kot nekaj, čemur se je v Afriki nemogoče ogniti; na drugi strani pa je baš ta vrsta mravelj predmet zanimivega proučavanja za one, katerim se nudi prilika, da lahko te živalice natančneje opazujejo.

Termiti.

Potujoče mravlje ali siafusi, kakor jih imenujejo v vzhodni Afriki, tvorijo v vojaškem oziru visoko organizirano bojno fronto v pravojni proti dednemu sovražniku — belim mravljam ali termitom. Bela mravlja je napram siafusu navezana le na obrambo po svojih umetno zgrajenih gradovih.

Termiti, v vsakem oziru slabšeji del v tem boju, se ukvarjajo kratek čas jim usojenega življenja z gradnjo trdnjav, katere stavijo iz kamenčkov, ilovice ter smole tako trdno, da kljubuje več let in leta vsem vremenskim neprilikam tudi še potem, ko so jih ostavili njih prebivalci iz kakoršnegakoli vzroka. Njihovi delavci ne razpolagajo z zadostnim obrambnim orožjem in njih države so navezane na varstvo maloštevilnih vojakov. Ti vojaki iz vrst termitov so izredno hrabri, vendar je že njihovo truplo tako ustvarjeno, da je usposobljeno za obrambo in ne za napad. Posedajo sicer ostre čeljusti liki klešče, s katerimi prežijo kot strazarji svojih taborišč ob vhodih, da bi pa odbili kak strnjen napad, za to niso, ker je njihova hrbtna stran mehka ter nezavarovana in so predani sovražniku na milost in nemilost, če se morajo prepustiti pobegu.

Kljub pomanjkanju glede vojne opreme povzročajo termiti dovolj občutne škode, ker po divjinah, kjer bivajo, vse podminirajo in se jih je oprijelo ime saperji.

Poročnik Norman Campbell piše o obisku termitov naslednje: »Ko sem se vrnil po par dnevih odsotnosti z več prijatelji z daljnega lovskega pohoda domov, sem poslal črnega slugo po razna osvežujoča okrepčila. Hoteli smo se zlekniti udobno v naslonjače in stole za ležanje na verandi. Kedo bi zameg mogel opisati naše presenečenje, ko se

je udal naenkrat leseni pod pod nami brez trušča in smo se slednjič le izmotali iz gostega oblaka prahu in zapazili, da smo obdani od termitov. Termiti so tekom nekaj tednov oglodali za svoje stavbe vse stebre ter deske, ki so se zrušile pod težo naših teles. Živalice niso le uničile stavbeni material, ampak celotno pohištvo, od katerega je ostala le še prav tanka plast s polituro, in vsak leseni predmet se je takoj spremenil v prah, če sem se ga le dotaknil.«

(Konec prihodnjic.)

Poslednje vesti.

Novice iz drugih držav.

Z bombami nad duhovščino. V Kapfenbergu na Zgornjem Štajerskem se je razgovarjal g. kaplan Eibel z delavci. Med pogovarjajoče je priletela bomba, ki je tri delavce lažje ranila, kaplana je zadel drobec v trebuh in je umrl med operacijo v Brucku ob Muri. Pred župniščem v Steinu na Donavi je v noči eksplodirala težka bomba, ki je povzročila veliko materialno škodo. Oba omenjena zločina gresta na račun hitlerjevcev.

Na Španskem je bilo dne 25. junija po vsej državi ukinjeno izredno stanje. Javna tajnost je, da bo zbruhnila v španski vladi kriza.

Domače novice.

Od g. Pucija pričakujemo pojasnilo. Minister Ivan Pucelj je govoril v nedeljo dne 24. junija na taboru kmečke mladine v Grobljah pri Št. Petru v Savinjski dolini. Med drugim je dejal o Narodni stranki (ki je v opoziciji) naslednje: »Ali gospodje in pripadniki bivše SLS ne vedo, da je iz tega kroga (Narodne stranke) prišel načrt za zakon o ločitvi Cerkve od države, ki smo ga mi starejši politiki komaj ustavili in potlačili? Ali ne vedo, da je prišel iz vrst teh ljudi predlog za izgon duhovnikov jezuitskega reda iz naše države?« Vprašamo g. Pucija: Kako pa to, da so podpisali omenjeni kulturnobojni predlog tudi slovenski poslanci JNS? Imena teh poslancev so znana.

Še o letalski nesreči v Belišču pri Osijeku? O letaski nesreči dne 24. junija v Belišču pri Osijeku poročamo že na drugem mestu in moramo naše poročilo izpopolniti v toliko, da je bilo letalo, ki je zavozilo med občinstvo, znamke »Gerner«. Pet oseb je bilo takoj mrtvih, 9 hudo ranjenih, trije lažje. Hudo poškodovane so prepeljali v bolnico v Osijek. Tekom noči so podlegle poškodbam 3 osebe.

Triletni sinček utonil v gnojnici. Delavski zakonski par Lenič iz Maribora je poslal triletnega sinčka na deželo k staremu očetu J. Korenu v Rače. Otrok je zašel v gnojnico, kjer je utonil.

Smrtna nesreča. 38letni posestnik Rudolf Ločičnik od Sv. Petra v Savinjski dolini se je peljal dne 24. junija na kolesu. Iz nasprotni strani je pripeljal avto, ki je tako hudo zadel v kolesarja, da mu je počila lobanja in je umrl v celjski bolnici.

Požar je uničil dne 25. junija v Spod. Grušovljah pri Št. Petru v Savinjski dolini posestniku Ivanu Ušenu velik kozolec dvojnik.

Najstarejša ženska na Slovenskem umrla. V Nedelici pri Turnišču v Prekmurju je umrla Orša Šömen, ki je dosegla 100 let, nekateri trdijo, da je bilo celo stara 103 ali 106 let. Imela je 7 otrok in je najstarejši star 82 let. Rajna je bila vdova 60 let.

Dopisi in prireditve.

Šmartno pri Slovenjgradcu. V sredo dne 20. junija se je poročila Rotovnik Karolina, hčera ka veleposestnika Jožeta Rotovnik iz Legna pri Slovenjgradcu, z artilerijskim poročnikom Meglič Alojzijem, rojenim pri Sv. Marku niže Ptuja. Cerkveni obred poroke s sv. mašo kar je vse opravil vlč. monsignor J. K. Vreže, je bil v baziliki Matere Milost v Mariboru. Mlademu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Remšnik. Izobraževalno društvo na Remšniku vljudno vabi na proslavo 25letnice, ki se vrši v nedeljo dne 1. julija. Dopoldne je cerkvena slovesnost, šentjurska Gospojnica, popoldne po večernicah pa proslava kot taka. Igrala se bo »Miklova Zala«. Pridite! Dobrodošli domačini, sosedi, prijatelji in znanci, posebno vabimo mladino, da se navduši s pravo gorečnostjo za temeljno izobrazbo! Na veselo svidenjel!

Kam v nedeljo dne 1. julija 1934? Vsi v Gornjo Radgono z izletniki pevskega društva »Poštni rog« v Mariboru, kateri bodo imeli ob pol osmih sv. mašo in ob osmih pevski koncert v posojilniški dvorani. Prijatelji petja in narave vabljeni!

Št. Janž pri Velenju. Obhajali smo dne 24. junija svojo »lepo nedeljo«, ki je bila zares v vsakem oziru lepa. Lepo je bilo vreme, dolga in lepa je bila procesija, ki jo je vodil č. g. župnik iz Št. Jošta n. K. Mišo Čarf, lepa je bil tudi prireditev prostovoljne gasilske čete, ki je priredila kar dve igri, žalostno, a za življenje pomembno »Užitkarji« in veselo, vselemu prazniku primerno »Lažizdravnik«. Fantje in dekleta so igrali dobro, zlasti oni, ki so igrali naslovne vloge. Moški in mešani zbor prosvetnega društva sta zapela par lepih pesmi, ki so vžgale. Dvorana je bila polna in razpoloženje dobro.

Slov. Bistrica. V nedeljo dne 24. junija so vprizorili naši cerkveni pevci v dvorani hotela »Beograd« svojo stanovsko igro »Organist v škripcih«. Na splošno željo se igra dne 29. junija ponovi. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo cerkvenih pesmi, vse ljubitelje cerkvenega zbora prav vljudno vabimo!

Videž pr Slov. Bistrici. Od zore do mraka, rosan in potan, si lajšaj in slajšaj življenje. -- Ta Gregorčičev spev so si izbrali naši vrlji gasilci kot spodbudo, ko so sklenili 14. maja 1933, ob ustanovitvi gasilske čete, da si bodo zgradili gasilski dom. In res, komaj leto dni je preteklo od takrat, danes pa je gasilski dom že dograjen, stoji trdno in ponosno ter je najlepši dokaz izredne marljivosti in požrtvovalnosti ter nesebičnosti, saj je 18 članov te gasilske čete postavilo dom, ki je vreden 50.000 Din, a stane jih v gotovini le 14.000 Din. Ves ostali znesek so torej žrtvovali iz lastnih sredstev in deloma iz prostovoljnih darov. Nežaleri člani so delali pri graditvi po 50 dni popolnoma zastoj in le tako je bilo mogoče, da so zgradili v tako kratkem času tako veličasten dom, ponos vsakega Videžana. -- V nedeljo dne 1. julija popoldan bo blagoslovitev tega doma, združena z velikimi sloves-

nostmi. Vabimo vse, od blizu in daleč, da se udeležijo teh za nas zgodovinskih svečanosti v dokaz, da znajo pravilno ceniti trud in nesebičnost naših gasilcev. Po blagoslovitvi bo na vrtu g. Vehovarja Karla, sedanjega načelnika, v bližini gasilskega doma veselica z godbo ter raznimi zabavami. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo raznih gasilskih potrebščin, pričakujemo obilno udeležbo! Na svidenje! Gasilcem pa kličemo: Korajžno naprej, mi vsi pa vas bomo podpirali v vaših koristnih stremljenjih!

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno Din 32.—
polletno Din 16.—
četrtletno Din 9.—

MALA OZNANILA.

Jablus. Ali ste že pisali po navodilo, kako se za mali denar izdeluje izvrstni jabolčnik? Ako še niste, pišite takoj. Jablus, Franc Renier, Podčetrtak. 659

Gepl in mlatilnico prodaj J. Hrga, Sv. Lenart, Velka Nedelja. 651

Vajenko, dobro vzgojeno, bistrega uma, takoj sprejemem. Prednost znanje ročnih del in veselje do izdelovanja pletenin. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe poslati na B. Pušnik v Vojniku. 660

Mlinar, mlad in oženjen, išče službo kot nadmlinar, ali vzame v najem mlin. Naslov v upravi lista. 656

Služkinja, vajena vseh domačih in vrtnih del ter svinjereje, se takoj sprejme. Košaki 39, pošta Maribor. 658

REVIGAL

proti kožnim boleznim.

Reg. pri Min. Soc. Pol. in Nar. Zdr. v Beogradu. Ime zakonom zaščiteno, kontr. št. 9407-9-10. Izdelovalec:

LEKARNAR BRANISLAV MONDINI,
SLOVENSKA BISTRICA (Dravska banovina).

Reg. pod S. br. 6540 od 5. IV. 1934. 659

**Vsi, ki potujete,
ne pozabite na
novi vozni red!**

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej D 2.50 v znakah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.

OGLASI
v „Slov. gospodarju“
imajo
najboljši uspeh!

Preselitev!

Naznanjam cenj. občinstvu iz Maribor in okolice, da sem svojo

trgovino z dežniki

iz Gosposke ulice šte. 1 premestila v Ulico X. oktobra šte. 4. Potrudila se bom tudi v bodoče ugoditi vsem zahtevam cenj. odjemalcev, kolikor bo v moji moči, in prosim tudi v prihodnje Vaše naklonjenosti. — Ostajam z odličnim spoštovanjem: 657

Apolonija Füllekruss-Petrossi, Maribor, Ulica X. oktobra 4.

Ustanovljeno leta 1868.

Čitateljem v pouk in zabavo.

Izredne knjižnice.

Islandska kmečka knjižnica.

Ena najbolj izrednih knjižnic za izposojevanje je v Rejkjaviku, glavnem mestu na sernem otoku Islandija. Ta knjižnica šteje 10.000 zvezkov ter je dar danske države, pod koje pokroviteljstvom je otok. Več nego 9 desetink te knjižnice je vedno razposojenih. Če kdo želi gotovo knjigo, jo tudi dobi, če je bogat glede potrpežljivosti. Lahko preteče eno leto, predno se bo dopehal do zaprosene knjige. Javnost, ki si izposojuje iz ljudske knjižnice berivo, je raztrošena daleč po deželi. Knjige romajo dostikrat več mesecev, predno dosepejo v roke čitatelja. Islandski kmet čita le v zimskih mesecih, a takrat pa temeljito. Na spomlad, ko je omogočen medsebojni promet, prevzame knjige pošta, jih odpelje v knjižnico in dobavi zopet nove, s katerimi mora izhajati kmet eno leto. Za izposojevanje knjig ni treba plačati ničesar, pač pa za prevoz po pošti.

Knjižnica na Spitzbergih.

Druga, še manj znana knjižnica, se nahaja v obmorski naselbini na Spitzbergih proti severnemu tečaju. Ustanovila jo je pred leti ameriška misijonska družba in so jo pripeljale na otočje razne ladje. Obsega 1000 zvezkov in so zastopane knjige v 12 jezikih. Knjige čitajo kitolovci, ki se preskrbujejo na Spitzbergih s premogom in bivajo tamkaj dalje časa, dokler jim vreme ne omogoči nadaljevanja vožnje. Nadalje si izposojujejo knjige Eskimi, ki bivajo kot domačini na Spitzbergih. Eskimi so se naučili v odrasli dobi v misijonskih šolah čitanja ter pisanja in radi berejo.

Potujoča knjižnica.

Zopet druga posebna knjižnica roma celo leto po francoskem Južnem morju in obišče vse otoke, ki ležijo raztrošeni po širnem morju okrog večjega otoka Tahiti. Ta knjižnica je državna last in je posojevanje brezplačno. Na krovu majhnega parnika, ki je bolnica in ki prevažna bolnike v bolnico v Tahiti, je spravljeno 2000 zvezkov, katere so podarile razne odlične francoske osebnosti. Čitatelji so v tem slučaju le Evropejci, ki so na ta ali oni način zaposleni na omenjenih številnih otokih.

Knjižnica za lovce.

Največjo med izrednimi knjižnicami vzdržuje Hudsonbay-družba, ki je na celem svetu najmogočnejše podjetje za izvoz kožuhovine. Omenjena družba ima uslužbenih na tisoče nastavljačev pasti ter lovcev, ki se kretajo po vseh severnih pokrajinah Kanade. Mnogokrat so na potovanju celo leto, predno se porinejo v izhodišče, kjer prodajo kože in kasirajo izkupiček. Odpočitek lovcev v osrednjih postojankah, katerih je 12, traja po cele mesece. In baš za te lovce je osnovala družba knjižnico. K čitateljem pa še spadajo Indijan-

ci v onih rezervacijah, kjer poučujejo čitanje ter pisanje.

Policijska knjižnica.

Znamenita kanadska knjižnica je ustanovljena za kanadsko policijo na konjih. Ta policija, ki šteje nad 2 tisoč članov, je nameščena po pokrajini, ki je tako velika kot Evropa brez Rusije. Si lahko predstavljamo, kako zaželjeno je čtivo po teh zasneženih poljanah v neznosno dolgih zimskih mesecih.

*

Skrivnostni krvnik razkrit.

Angleški kralj Karl I. je bil obglavljen leta 1649. Poklicni rabelj se je javil bolanega, a v resnici se je izognil izvršitvi obglavljenja iz strahu pred morebitnim poznejšim maščevanjem. V noči pred izvršenjem smrtne kazni so morali najti novega krvnika. Drugo jutro je bil pripravljen mož z masko na obrazu, ki je odsekal kralju glavo. — Kedo je bil ta mož s krinko? Nikdo ni zvedel. Zginil je, brž ko so mu izplačali zaupniki obljubljeni nagrado. Angleški oberst je odkril sedaj v Barbadosu na otočju Antilov pred osrednjo Ameriko v starem kovčeku pismo, ki je razkrinkalo ter pojasnilo zadevo zagonečnega krvnika. Gotovi John Lewigton je pisal leta 1669 naslednje pismo: »Tukaj je umrl stari Hugh Peachall. Živel je več nego 20 let na otoku. Na smrtni postelji je priznal s solzami v očeh, da je bil on taisti, ki je odsekal Karolu I. glavo in je prejel za krvavo delo nagrado 100 funtov šterlingov.«

Omenjeno pismo je naslovljeno na trgovca Johna Drawter v London, ni bilo nikoli odposlano in je obležalo v kovčeku v Barbadosu.

*

235 gospodov ministrov na francoskem.

Tretja francoska republika obstoji 64 let. V tej dobi ima 235 še živih ministrov, ki so še v uradu, ali živijo v zatišju, nekateri so utrjeni od dela, zopet drugi so vsak dan pripravljeni, da postanejo zopet aktivni ministri. 235 je znatno število in prekaša v tem oziru Francijo edinole Portugalska.

Pri starih Rimljanih je obstojal običaj, če je bil kedo eno leto konzul, so mu pustili ta naziv celo življenje. Nič manj uljudno nego Rimljani so tudi republikanski Francozi. Če postane bivši minister državni podtajnik, nad katerim je minister, ostane za državo in za vse, ki imajo z njim opravka, »gospod minister«. Naslov minister ostane, če takle gospod zaide v preiskavo. Ako je pa imel g. minister srečo, da je bil zaposlen s sestavo vlade, postane za celo življenje: g. predsednik.

Od omenjenih 235 ministrov niso vsi aktivni parlamentarci, ampak se jih ubija z zakonodajo le 177. 66 je senatorjev, 106 poslancev. 64 jih ni med se-

natorji in ne med poslanci, 12 jih sploh nikoli ni bilo, kakor n. pr. maršal Pétain, ki je trenutno vojni minister, in general Denain, ki vrši službo letalskega ministra.

Je še 14 bivših ministrskih predsednikov, od katerih jih je 6 zastopanih v sedanji vladi in 3 od teh so bili predsedniki republike: Doumergue, Poincaré, Millerand. 125 ministrov ni vršila službe šefa urada, kakor n. pr. Lebrun, predsednik republike; 4 niso bili nikdar visoki komisarji, kakor Henri Berrenger, ki je bil samo poslanik.

Vsak peti parlamentarec na francoskem ima upanje, da bo postal še minister.

*

Zakladna blagajna angleške kraljice.

Pred kratkem so dogotovili oklopni prostor, v katerem je shranjena blagajna angleške kraljice in njenih bližnjih sorodnikov. Kje da je ta prostor, je znano malokaterim. Nahaja se 12 m pod zemljo in je zavarovan napram tatom, bombam ter strupenim plinom. Lahko privediva vojna ali prihrumi vesoljni potop, v omenjenem prostoru shranjenim dragocenostim se ne more zgoditi ničesar. Do zakladne blagajne vodi skozi obokani kletni prostor skrivni hodnik, ki konča z 20 ton težkimi in lahko se odpirajočimi vrati. Tako zgleda skrivališče na zunaj. V oklopnem prostoru samem je 1500 predalov in je mogoče vsakega odkleniti s posebnim ključem. Za slučaj, da bi kedo našel enega od ključev, bi moral preiskusiti z njim 1500 vrat in bi še mogoče zadel na prazen predal.

20tonska vhodna vrata je lahko premakniti po gotovem sistemu ali načinu. Ta način je mogoče izbrati le v gotovih urah. Dva uradnika imata vsak po en seznam, iz katerega je mogoče sestaviti način odpiranja.

V oklopnem prostoru je telefon, zapечатeno pismo in ključ. Do pisma in ključa je mogoče priti, ako je bil uspešen poklic po telefonu. V pismu je navodilo glede pota, ki pelje iz notrajnosti skrivnostne kamre zopet na prosto. Ponovna nasprotna pot je nemogoča.

Za zakladno skrivališče so porabili 600 ton raznih kovin ter jekla. Po prostoru je skritih 100 signalnih ter alarmnih naprav, ki lahko priključijo v najkrajšem času policijo ter vojaštvo.

Oklopnim napravam je nemogoče priti do živega s topilnimi aparati, ali z eksplozivnimi sredstvi.

Krog in krog oklopnega oboka je hodnik, v katerem se neprestano kreta stražnik, ki lahko opazuje s pomočjo ogledal vse stene.

Opisanemu skrivališču je slobodno zaupala angleška kraljica svoje dragocene zaklade.

Oglasujte v 'Sl. gospodarju'!

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Prekljici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamk za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru naznanja, da ima v soboto dne 30. junija vsled čiščenja prostorov zaprto in ta dan ne uraduje. 636

Proda se ročna mlatilnica. Polanec Jožef, Sv. Marjeta ob Pesnici. 652

Malo posestvo se prodaja. I. M. Klep, Trniče 24, Sv. Janž na Dravskem polju. 654

Prodaja hišo in zemljišče, ugodna cena, v okolici Maribora. Naslov v upravi lista. 655

Prodaja stavbišče in njivo ob glavni cesti. Iv. Jarc v Gradiški, p. Pesnica. 653

Cunje, staro železje, mesing, kupfer, krojaške odrezke, stari papir in ovčjo volno kupuje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 650

Posestvo 4 orali zemlje z gospodarskim poslopljem se prodaja. Sv. Miklavž 99. Maribor. 643

Mlin kupim, kdor ga prodaja, naj piše na upravo lista. 648

Preselitev. Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem se osamosvojil in preselil svojo stavbeno podjetje iz Tržaške ceste 17 na prejšnje prostore Ivana Živica, Gosposvetska cesta 17. Priporočila se: Spes Franjo mlajši, stavbenik, Maribor. 644

Dolžniki! Pristopajte k gospodarski zadrugi Zaščita v Ljubljani, Masarykova cesta 14-II, ki vam uspešno pomaga urediti Vaše dolgove, posreduje najceneje pri vseh Vaših upnikih in pri oblastvih. Kmetom urejuje vse zadeve po uredbi o zaščiti kmetov in posreduje glede nezaščitenih dolgov. Ne odlašajte več s pristopom!

Veliki zaslužek brez lastnega kapitala nudimo vsakomur, posebno na deželi. Dopise z znamko za odgovor nasloviti na: Persson, Ljubljana, poštni predal 307. 627

Kotle za kuhanje žganja in perila, bakrene brzoparilniške Alfa, obenem tudi s pripravo za kuhanje žganja, **brizgalnice za vinograde** si nabavite po ugodnih cenah pri Jakobu Kos, kotlarstvo, Maribor, Glavni trg 4. 608

Prodaja dve posestvi, eno 3 orale, eno 7 oralov. Cafnik, Zimica 39, Sv. Barbara v Slov. goricah. 645

Posestvo se prodaja v Spodnjem Velovlaku pri Ptujju, obstoječe iz stanovanjske hiše z dvema stanovanjema, gospodarskega posloplja in 14 oralov posestva (eventualno se odda tudi manj oralov pri hiši). Razven tega se prodajo tudi posamezne parcele, kakor njive, travniki in gozdovi. Pojasnila daje: Al. Brenčič, posestnik in trgovec v Ptujju. 614

Sadje in sočivje zakuhavajte v Weckovih kozarcih, ki so najboljši. Prodaja jih in pošilja cenike Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg. Tukaj dobite dnevno sveže žgano kavo, vse spece-rijsko blago in tudi železino. 597

Sadni nakupovalci! V vseh krajih, kjer je sadje, jabolka, dobro obrodilo, iščem svoje zastopnike, oziroma sadne nakupovalce. Vsi zainteresirani pošljite točno natančne podatke izvoznim tvrdki: Veletrgovini Ivan Göttlich, Maribor, Koroška cesta 126—128a. 616

Razprodaja cele trgovine, vse zaloge. Trgovina A. Petek, Slovenske Konjice. (Redka prilika.) Radi opustitve trgovine se razprodaja cela zaloge po zelo znižanih cenah od 20 do 50 odstotkov pod nakupno ceno. Razno manufakturno blago, moški štofi, damski poplini, razne hlačevine, oksforte, flanele, etamine, klote, druke, belo platno, molinuse, barhande itd. itd. Nad 1000 parov raznih čevljev, klobukov, Tivar obleke, svilene rute, Hubertus manteljne, kotri, razne deke, kravate in slamnice. Moške srajce od 14 Din naprej, moške gate od 8 Din naprej, otročje srajce od 6 Din naprej, sploh vso damsko in moško perilo. Velika zaloge emajl posode, železni lonci, svetilke, porcelan, drat, žičnike, ključavnice poprej 8 Din, sedaj 3 Din itd. Šmuci poprej 220 Din, sedaj 100 Din. Dežni plašči, damski manteljni, dežniki in še več sto drugih predmetov. Ker razprodaja traja samo še okoli en mesec, priporočamo, da se takoj preskrbite, ker si veliko denarja prihranite, ako izrabite to redko priliko, ki se vam mogoče nudi v desetih letih samo enkrat. Za obilen obisk se priporoča: trg. A. Petek, Slovenske Konjice. 000

Bolje in ceneje kupite naravno mineralno vodo, ako jo naročite neposredno pri vrelcu. Cenik radevolje dostavlja: Uprava KOSTRIVNIŠKE SLATINE pošta Podplat. 552

Hranilne knjižice

vseh bank in posojilnic kupimo. Bančno konc. komerc. zavod Pečenko, Maribor, Gosposka ul. 10. (Za odgovor 3 Din v znamkah.) 579

Mostin, moštna esenca za izdelovanje dobre in zdrave domače pijače, samo v drogeriji M. Kanc, Maribor, Slovenska ulica. 577

Kmetice! Najboljše zamenjate repico, bučno seme in drugo v tovarni bučnega olja v Mariboru, Taborska 7, pri drž. mostu. 600

Za mesec junij

vam nudimo sledeče kipe:

Srce Jezusovo					
velikost v cm	17	20	25	30	30
cena Din	36.—	44.—	56.—	62.—	82.—
velikost v cm	35	37	40	40	42
cena Din	94.—	102.—	120.—	140.—	115.—
velikost v cm	50	60	60	75	80
cena Din	240.—	300.—	375.—	400.—	450.—
velikost v cm	100		100		
cena Din	1720.—		2150.—		

Srce Jezusovo z razpetimi rokami				
velikost v cm	22	25	30	40
cena Din	100.—	120.—	160.—	280.—

Pri naročilu napišite velikost in ceno. Priporočamo se za naročila!

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zopet volitve!

Kam gremo po spomladansko blago?

Odločitev je lahka!

Vsi v veletrgovino z manufakturnim blagom

Franc Dobovičnik, Celje,
Gosposka ulica 15. 157

tam se prodaja vedno po najugodnejših cenah **fabriško platno** ena širina že od Din 4.— nap. **fabriško platno dvoj. šir.** že od Din 13.— nap. **belo platno** ena širina že od Din 6.— nap. **oksford** za delav. srajce že od Din 6.— nap. **svileni robci** že od Din 20.— nap. **oksford srajce** za delavce že od Din 20.— nap. **bele srajce** z bel. svil. efekt. prs. Din 24.— nap. **moške gate** iz molinosa že od Din 12.— nap. **sukno** v raznih vzorcih 140 cm šir. že od Din 28.— nap.

Posebno velika izbira blaga za birmancel!

Zakaj je ravno pri tvrdki Dobovičnik, Celje, tako poceni?

Ker se zadovolji z najmanjšim zaslužkom. Ker nima velikih režijskih stroškov. Ker se trgovina nahaja v lastni hiši in ne plačuje najemnine. Ker je trgovina v stranski Gosposki ulici, mora ceneje prodajati, da z nizko ceno stranko privabi! Ker ima lastno tovarno za odeje »Koutre«. Ker ima lastno tovarno za izdelovanje perila. Ker ima velik promet in vsled tega vedno sveže blago.

Nizke cene! — Prosti ogled vseh zalog! — Vljudna postrežba! — Vam jamči za dober nakup veletrgovina

Franc Dobovičnik, Celje

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

588

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Izborna novo koso za 15 Din in patentirani kosirnik »Blisk« dobite samo v železnini Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska 1. 623

Vsakovrstno kupuje po najvišjih cenah Ackermanov nasl. **ZLATO** A. Kindl, Ptuj. 590

Za zdravljenje vseh vrst ran

krast, lišajev, turov in ostalih kožnih bolezni

ter kot prvo pomoč pri vseh nesrečah, poškodbah in opeklinah mnogi zdravniki priporočajo.

„FITONIN“ preprečava infekcijo, ustavlja krvavenje, ne dopušča, da bi se rana gnojila, ampak jo hitro zaceli.

Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 steklenici 50 Din.

Poučno knjižico šte. 18 pošlje brezplačno »Fitonin« dr. z o. z. Zagreb I-78. 323 Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

Slovenski fantje!

Vam je Slomšek zapustil najlepšo dediščino, knjigo:

Življenja srečen pot

Slovinci bi radi, da bi naš Slomšek prišel na oltar. Pa ta naša želja ne bi bila tako resna, če bi vsak slovenski fant ne hotel imeti Slomškove knjige, ki jo je za fante napisal, če bi vsaka mati, vsak oče ne skrbel za to, da bi sin vsako nedeljo šel v cerkev s Slomškovim molitvenikom v roki. V današnjih razmerah, ko razne organizirane družbe niso mogoče, je mogoča ena skupnost, skupnost Slomškovega duha, ki se ga bodo fantje navzeli iz tega molitvenika. Ta Slomškov duh bo ohranil naše fante zveste Bogu in narodu. Zato, slovenski fantje, sezite po knjigi: »Življenja srečen pot«! Knjiga, ki v obliki ličnega molitvenika obsega 380 strani, stane vezana z rdečo obrezo Din 14.—, z zlato obrezo Din 20.—, v usnje in z zlato obrezo Din 30.—. Naročila sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R

Z A V A R U J E

S E B E, S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I V L J U B L J A N I 167

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

K R A J E V N I Z A S T O P N I K I V V S A K I F A R I!

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso svoto nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpeli nikake škode vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55,000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500,000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Še tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.